SỐ 18, THÁNG 08/2021

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

GIÁO DỤC & ĐỜI SỐNG

ALL PHOTOS IN THE PUBLIC DOMAIN

Bức tranh "Cornelia, Mutter der Gracchen" (1785) của Angelica Kauffmann.

Phụ nữ La Mã và những di sản quý báu về tình mẫu tử

JEFF MINICK

Suốt hàng ngàn thế kỷ sau khi ra đời năm 753 TCN, đế chế La Mã đã khắc sâu trong những người đàn ông của mình "đức hạnh", một từ rất có trọng lượng và ý nghĩa: nam tính, lòng dũng cảm, nhân cách và giá trị bản thân. Cùng với "pietas" – sự tôn trọng đối với các vị thần, tổ quốc và gia đình – đức hạnh đã sản sinh ra các công dân, binh sĩ và các nhà lãnh đạo, những người giúp mở rộng quyền lực và sức ảnh hưởng của La Mã từ một ngôi làng nhỏ trên sông Tiber đến các vùng đất xa xôi như Anh Quốc, Ai Cập, và Syria.

Khi chúng ta đọc về những anh hùng La Mã của chế độ quân chủ (753–509 TCN) và cộng hòa (509–27 SCN), một số họ gần như được xem là thần thoại, ví như người sáng lập Romulus hoặc chiến binh hùng mạnh Horatius Cocles, những nhân vật lịch sử khác như vị tướng vĩ đại Scipio Africanus hay nhà triết học-chính khách Cicero. Chúng ta thấy những đức tính đó qua hành động của họ.

Trong bài thơ sử thi "The Aeneid", Virgil đã pha trộn hai yếu tố đức hạnh và "pietas", sau đó đưa chúng vào nguyên mẫu các anh hùng La Mã, "Pius Aeneas" hoặc "Pious Aeneas". Đây là chiến binh dẫn đầu những người thành Troy sống sót thoát khỏi biển lửa. Người đàn ông mang sứ mệnh đó cùng với những người đồng hành đã tìm kiếm quê hương mới trên mảnh đất Địa Trung Hải.

Trong các bộ phim như "Gladiator" và "Quo Vadis", các nhà biên kịch và đạo diễn cho chúng ta cái nhìn thoáng qua về những người đàn ông từng thực hành những đức tính đó – những người mà với họ, đức hạnh và "pietas" là nền tảng của nhân cách và phẩm giá.

Nhưng phụ nữ La Mã thì sao? Họ có được giáo dục theo một bộ quy tắc? Có phải họ cũng sống theo một tập hợp các giá trị đáng trân trọng của nền văn hóa? Họ không góp phần xây dựng nên thành Rome? Và liệu những con người hiện đại như chúng ta, đặc biệt là phụ nữ, có thể kết nối với họ ngày nay không?

Phụ nữ La Mã: Một cái nhìn lướt qua

Mặc dù về mặt lý thuyết, La Mã là một xã hội phụ hệ, nghĩa là người cha sở hữu quyền sinh quyền sát đối với vợ và con của mình, nhưng họ hiếm khi thực hiện quyền này. Phụ nữ La Mã có nhiều quyền tự do hơn so với phụ nữ Hy Lạp và phụ nữ các quốc gia khác.

Như Will Durant cho chúng ta biết về Rome trong tác phẩm đồ sộ của ông, "Câu chuyện về nền văn minh" (The Story of Civilization), một phụ nữ La Mã tự do có thể mua sắm ở chợ, cô ấy không bị giới hạn trong bốn bức tường nhà, và cô ấy đã đóng một vai trò tích cực trong việc cai quản các gia nhân và tài chính của gia đình. Cô ấy có thể ngồi dệt vải bên khung cửi – một hình ảnh của sự tôn trọng và tôn kính giống như thành ngữ Mỹ của chúng ta "tình mẫu tử và chiếc bánh táo". Cô ấy cũng có thể sở hữu một cơ nghiệp và thừa kế tài sản.

Will Durant (trái) và Ariel Durant (1930), tác giả của tác phẩm "Câu chuyện về nền văn minh".

Mặc dù bị cấm bỏ phiếu, phụ nữ La Mã vẫn tác động đến chính phủ thông qua nhiều cách thức.

Mặc dù bị cấm bỏ phiếu, phụ nữ La Mã vẫn tác động đến chính phủ thông qua nhiều cách thức. Durant đưa ra một số ví dụ về sức mạnh tiềm ẩn này trong "Câu chuyện về nền văn minh". Chẳng hạn, Cato (234–149 TCN) phàn nàn về sự gia tăng quyền lực và tình yêu những thứ xa xỉ của phụ nữ, ông than thở rằng: "Tất cả những người đàn ông khác đều thống trị phụ nữ; nhưng người La Mã chúng tôi, những người thống trị thế giới, lại bị cai trị bởi những người phụ nữ của mình." Khi những người phụ nữ tự do của Rome bước vào Công trường La Mã (Forum) và phản đối đạo luật cấm họ đeo đồ trang sức bằng vàng hoặc mặc váy nhiều màu, Cato đã phản đối họ. Ông nói trong một bài phát biểu được nhà sử học Livy tường thuật lại rằng "kể từ thời điểm họ đứng ngang hàng với quý vị, họ sẽ trở thành thầy của quý vị."

Cato đã thua. Những người phụ nữ chế giễu ông, tiếp tục duy trì nhu cầu những thứ xa xỉ của họ, và luật đã bị bãi bỏ.

Thời gian trôi qua, phụ nữ ngày càng giành được nhiều quyền tự do cá nhân hơn. Theo Durant, "Pháp luật khiến phụ nữ phụ thuộc, còn phong tục khiến họ tự do."

Nữ tính

Dù ngày càng tự do, nhưng hầu hết các công dân nữ này vẫn tận tụy với chồng con trong suốt thời kỳ La Mã. Họ cuốn len, giám sát việc giáo dục, nuôi dạy con trai và con gái của họ, và thờ phượng các vị thần hộ mệnh. Durant đề cập đến các

Tiếp theo trang **2**

Phụ nữ La Mã và những di sản quý báu về tình mẫu tử

Tiếp theo từ trang 1

tấm bia trên lăng mộ những người phụ nữ để thấy chồng con họ thành tâm với họ như thế nào. Một tấm bia viết: "Gửi người vợ thân yêu của tôi, tôi đã cùng cô ấy trải qua 18 năm hạnh phúc. Vì tình yêu với cô ấy, tôi thề không bao giờ tái hôn." Một tấm bia khác viết, "Tro cốt của Urbilia, vợ của Primus, được đặt tại nơi đây. Cô ấy yêu tôi hơn cả cuộc đời. Cô ấy qua đời ở tuổi 23 và được mọi người yêu quý. Vĩnh biệt nàng, niềm an ủi của tôi!"

Theo Durant, nhiều phụ nữ giàu có đã tham gia vào các hoạt động xã hội và từ thiện cho cộng đồng. Họ thậm chí còn tài trợ tiền xây dựng đền thờ và nhà hát cho thị trấn.

Trong thời kỳ bị đàn áp và xung đột dân sự, những người phụ nữ mạnh mẽ này đã không chút sợ hãi; họ bảo vệ chồng, con và bạn bè của họ. Trong chương "Epicurean Rome: 30 B.C.–A.D. 96", Durant liệt kê một danh sách những người bảo vệ tổ ấm nổi tiếng trong khoảng thời gian thường xuyên hỗn loạn đó: "Epicharis, người phụ nữ tự do, người chịu mọi đau khổ hơn là phản bội ý định của Piso; rất nhiều phụ nữ đã che giấu và bảo vệ chồng mình khi anh ta bị trục xuất, cùng họ đi đày, hay như Fannia, vợ của Helvidius, đã bảo vệ anh dù phải chịu đựng rủi ro và cái giá rất lớn."

Những người mẹ

Chung số phận với những người phụ nữ, hầu hết các bà mẹ La Mã cổ đại vẫn vô danh với thế hệ ngày nay, nghĩa vụ và hành động của họ đã biến mất trong sương mù của lịch sử. Tuy nhiên, câu chuyện về một người phụ nữ La Mã góa chồng sau đây có thể được xem là tiêu biểu cho tình mẫu tử thời đó.

Cornelia, con gái của Scipio Africanus, là vợ của Tiberius Gracchus và là mẹ của 12 người con, nhưng chỉ có 3 người trong số đó sống sót đến tuổi vị thành niên. Sau khi chồng qua đời, Cornelia luôn muốn bảo đảm rằng hai con trai của cô, Tiberius và Gaius, sẽ được giáo dục tốt nhất. Cô thuê các gia sư tiếng Hy Lạp để dạy con hùng biện và chính trị, và những người khác đã đào tạo chúng rất tốt về binh pháp và cưỡi ngựa. Sau này, khi trưởng thành, hai con trai cô ủng hộ các cải cách hiến pháp nhưng không may bị ám sát.

Chuyện kể rằng một người phụ nữ đến thăm Cornelia đã cho cô ấy xem một số đồ trang sức mới mua và sau đó hỏi: "Đồ trang sức của cô đâu, Cornelia?" Cornelia gọi Tiberius và Gaius, vòng tay qua hai người con trai và nói, "Đây là món đồ trang sức của tôi."

Chúng ta có thể không biết nhiều về những người vợ và người mẹ này, nhưng như Durant đã nói với chúng ta, ngay cả trong những ngày đầy nguy hiểm và suy đồi, khi các hoàng đế như Caligula và Nero cai trị La Mã, "lòng chung thủy trong hôn nhân và đức hy sinh của họ đã duy trì toàn bộ cấu trúc trong đời sống xã hội La Mã." Tôn trọng những hy sinh, sức mạnh và sự tận tụy của các bà mẹ La Mã là những người con trai mà họ đã nuôi dưỡng, những người đã chinh phục và thống lĩnh rất nhiều quốc gia.

Tác phẩm "Dido và Aeneas," khoảng năm 1630, vẽ bởi Rutilio di Lorenzo Manetti.

Những người phụ nữ của Virgil

Trong tác phẩm "Aeneid", Virgil tạo ra ba hình tượng người phụ nữ cũng là hình mẫu cho sự nữ tính. Khi họ đang chạy trốn khỏi thành Troy, Creusa, vợ của Aeneas, đã bị ly tán khỏi chồng mình và qua đời trong đám cháy. Khi Aeneas quay lại tìm cô, hồn ma của Creusa xuất hiện và thúc giục anh ta bỏ trốn; cô tiên tri rằng anh ta sẽ tìm thấy một vùng đất và một người vợ mới.

Trên hành trình tìm kiếm quê hương này, Aeneas gặp Dido, nữ hoàng của Carthage – thành phố sau này trở thành kẻ thù truyền kiếp của Rome. Bà góa Dido có một số đặc điểm tính cách mà Virgil cho rằng xuất hiện ở những người phụ nữ giàu có cùng thời với ông: sắc đẹp, trí tuệ và sự sáng suốt, tham vọng và sẵn sàng sử dụng quyền lực.

Nữ thần Venus, người bảo vệ và là ân nhân của quân thành Troy, cũng là mẹ của Aeneas. Giống như tất cả những bà mẹ La Mã tốt đẹp khác, bà luôn dõi theo con trai mình, cố gắng che chở con trai khỏi những tổn hại, đặc biệt là khỏi nữ hoàng cay nghiệt của các vị thần, Juno. Cuối cùng, bà cũng bày tỏ rõ tình yêu của mình dành cho con trai.

Những người phụ nữ Mỹ

Durant viết: "Chính La Mã, không phải Hy Lạp, đã nâng gia đình lên một tầm cao mới trong thế giới cổ đại." Chúng ta có thể nói thêm rằng những người mẹ và người vợ La Mã đóng một vai trò quan trọng trong việc đạt được những tầm cao đó.

Ngày nay, vẫn còn bằng chứng về di sản của những gia đình gắn bó khăng khít và các bậc cha mẹ tận tụy vô danh. Trải qua 2,000 năm, bất chấp sự hỗn loạn trong nền văn hóa của chúng ta, những người vợ và người mẹ hiện đại, những người không bao giờ có tên trong sử sách, vẫn là nền tảng của cả gia đình và xã hội Mỹ.

Người mẹ mang thai trông có vẻ mệt mỏi với ba đứa con nhỏ đang ngồi trước mặt tôi tại nhà thờ sáng nay là người kế thừa và lưu giữ những đức tính làm mẹ của người La Mã cổ. Những cử chỉ và lời thì thầm của cô ấy với những đứa con mình cho tôi hiểu rằng cô ấy, giống như những người phụ nữ La Mã, yêu thương con và đang coi sóc từng hành vi của con, giáo dục chúng và dạy chúng tôn kính Đức Chúa Trời. Hãy cho cô ấy một chiếc áo choàng dài và thắt nơ, đưa cô ấy trở lại Rome của Julius Caesar, và cô ấy sẽ thấy vinh dự như một người phụ nữ đức hạnh.

Năm 1865, William Ross Wallace, một nhà thơ người Mỹ bị lãng quên, đã sáng tác một bài thơ có câu sau: "Bàn tay đưa nôi là bàn tay thống trị thế giới."

Câu nói đó đúng với người La Mã. Và nó cũng đúng với ngày nay.

Ông Jeff Minick có 4 người con và một trung đội cháu đang lớn. Trong 20 năm, ông giảng dạy lịch sử, văn học và tiếng Latin cho các hội thảo của học sinh giáo dục tại nhà ở Asheville, N.C. Ông là tác giả của hai cuốn tiểu thuyết "Amanda Bell" và "Dust on Their Wings" và hai tác phẩm phi hư cấu "Learning as I Go" và "Movies Make the Man".

Thiên An biên dịch

6 bài học những đứa trẻ dạy chúng ta

BARBARA DANZA

FOTOLIA

Cô Angela Schwindt – một bà mẹ dạy con học tại gia ở Oregon, là huấn luyện viên đội biểu diễn xe đạp một bánh, The One Wheel Wonders – cho biết, "Khi chúng ta cố gắng dạy con về cuộc sống, thì chính những đứa trẻ lại giúp chúng ta hiểu cuộc sống là gì."

Hành trình làm mẹ của tôi đã gần 11 năm (nhưng cảm giác như mới trải qua trong 5 phút). Hành trình này vẫn đang tiếp tục: Không gì có thể so sánh được với ý thức về bổn phận, tình yêu thương, niềm vui và sự lo lắng khi trở thành cha mẹ.

Những gì mọi người nói thực sự đúng. Bọn trẻ bước vào cuộc đời của bạn, và khi bạn muốn dạy chúng tất cả những gì chúng cần biết, thì cuối cùng chính chúng lại dạy cho bạn.

Dưới đây là 6 bài học mà tôi học được từ con mình.

Bao dung với sự lộn xộn

Thành thật mà nói, tôi vẫn đang học bài học này. Tôi muốn có một không gian sạch sẽ, trật tự và ngăn nắp. Sự lộn xộn luôn khiến tôi căng thẳng, ngoại trừ hầu hết những sự lộn xộn là để thể hiện nỗ lực sáng tạo và tìm tòi tuyệt vời của các con. Chúng đang cố gắng, tính toán, thực hành và diễn tập. Không phải lúc nào mọi việc cũng đẹp đẽ, nhưng thật tuyệt vời khi được chứng kiến những điều này.

Vì vậy, hầu hết (thực ra là đôi khi thôi), tôi đang học cách chấp nhận sự lộn xộn đó.

Cuộc sống thực sự đến từ những điều nhỏ nhặt

Hát những bài hát ngốc nghếch, đọc đi đọc lại những cuốn sách, những cái ôm, những chiếc bánh rán, những giọng nói khác nhau của những con thú nhồi bông của bọn trẻ, tất cả những điều nhỏ bé thú vị, yêu thương, ngốc nghếch mà chúng ta cùng nhau trải qua trong gia đình đã tạo nên niềm vui tuổi thơ cho bọn trẻ và cho cả cuộc sống của chúng ta. Những điều tưởng chừng như nhỏ bé này lại thực sự là những điều vô cùng có ý nghĩa đối với chúng ta.

> Hơn bất cứ điều gì, các con tôi hàng ngày giúp tôi hiểu rằng cuộc sống tươi đẹp biết bao.

Con cái cần thời gian của chúng ta

SHUTTERSTOCK

Với danh sách hàng triệu những việc cần làm trong đầu, chúng luôn bủa vây quỹ thời gian của chúng ta. Vì vậy, tôi phải liên tục nhắc nhở bản thân xếp lại tất cả những điều đó sang một bên và cần hiện diện bên cạnh các con tôi. Sự hiện diện nên là đúng lúc đúng chỗ, bạn nên để tâm vào những người mà bạn cần dành thời gian cho họ. Dường như nói thì có vẻ dễ hơn làm. Nhưng trẻ em không gặp khó khăn với điều này. Tôi vẫn đang tiếp tục phải học cách hiện diện cùng với các con mình.

Chơi là học

Trong hành trình nuôi dạy con, nhiều người ngừng vui chơi. Thời gian vui chơi thường là lúc khiến cảm hứng đến với bạn, kỹ năng được mài giũa, bộc lộ sở thích và quá trình học hỏi diễn ra. Các con giúp tôi nhớ rằng điều quan trọng là chúng phải có thời gian để vui chơi, và tôi cũng cùng chơi với chúng.

Con là tấm gương phản chiếu hình ảnh của chính mình

Khi tôi nhận thấy các trạng thái cảm xúc xuất hiện bởi các hành vi của con, tôi cũng nhanh chóng nhận ra rằng chúng đang phản chiếu tính cách của chính tôi. Khi bạn muốn cải thiện khả năng hiểu chính mình, đừng nhìn đâu xa, những đứa trẻ nhỏ bé đã đến đây để cho bạn hiểu bạn là ai.

Khi tôi thấy chúng sợ hãi, tôi cũng nhìn thấy nỗi sợ hãi trong tôi. Khi tôi nhận thấy chúng thiếu kiên nhẫn, tôi cũng tìm thấy sự thiếu kiên nhẫn đó trong tôi. Nhận ra điều này giúp tôi có sự đồng cảm và kiên nhẫn hơn với các con của mình và tiếp tục hoàn thiện bản thân theo mọi cách mà bọn trẻ ngầm chỉ dẫn.

Cuộc sống thật tươi đẹp

Hơn bất cứ điều gì, các con tôi hàng ngày giúp tôi hiểu rằng cuộc sống tươi đẹp biết bao. Từ thời điểm tôi biết mình có con, hết phép màu này đến phép màu khác đã được triển hiện cho tôi. Sự bẽn khoăn đáng yêu và sự tò mò của bọn trẻ khi trải nghiệm thế giới chính là niềm vui, các con tặng cho tôi món quà được ngắm nhìn thế giới qua lăng kính của trẻ thơ của chúng.

Bạch Vân biên dịch

Viết chữ có tác động tới tư duy

Các nghiên cứu cho thấy mối liên hệ chặt chẽ giữa hoạt động viết chữ và sự phát triển nhận thức

CONAN MILNER

Trong một thế giới bị chi phối bởi văn bản và email, các trường học đang ít quan tâm hơn đến chữ viết tay. Nhưng các chuyên gia cảnh báo rằng xu hướng này tước đi một kỹ năng quý giá của sinh viên.

Trong cuốn sách xuất bản năm 2009 "Bản Thảo & Nét Chữ Nguệch Ngoạc: Sự Trỗi Dậy và Sụp Đổ của Chữ Viết Tay" (Script & Scribble: The Rise and Fall of Handwriting), tác giả Kitty Burns Florey nhớ lại những năm 1950 tại Trường St. John the Baptist ở Syracuse, New York. Tại đây, bà tiến dần từ bút chì sang bút mực, rồi đến sự xa hoa mới lạ của bút bi. Sự khám phá khi trau dồi nghệ thuật viết chữ đem đến cho bà một trải nghiệm độc đáo không thể nào tìm được trên bàn phím máy tính.

"Giờ đây thật hiển nhiên là hầu hết các kịch bản mà tôi cố gắng viết thuở đó đều là sự kiêu căng thái quá, cũng đáng kinh ngạc, nhưng lúc đó tôi lại xem mỗi tác phẩm là đỉnh cao của sự tuyệt vời – nào là nét chữ đúng điệu của một nghệ sĩ bay bổng đầy khát vọng, một nhà văn tương lai, một người nhạy cảm sâu sắc đã viết nên những vần thơ lãng mạn ướt át, sau đó đốt nó trong bồn rửa rồi khóc," bà Florey viết.

Tuy nhiên, trong lớp học ngày nay, học sinh có rất ít thời gian để học những điều cơ bản, lại càng ít thử nghiệm hơn với phong cách cá nhân. Các tiêu chuẩn mới nhất của liên bang theo Common Core chỉ xếp giờ tập viết vào mẫu giáo và lớp một.

Các tiểu bang có quyền thêm môn tập viết, nhưng không mấy ai nghĩ trẻ em cần nhiều hơn thế. Ngày nay, 41 tiểu bang không yêu cầu luyện viết chữ nghiêng cursive, và hầu hết các quận chọn dành thời gian học cho các kỹ năng khác.

"Rõ ràng là việc sử dụng bàn phím sẽ giúp sinh viên thành công hơn trong sự nghiệp và trong trường học so với viết chữ nghiêng cursive," ông Morgan Polikoff, một giáo sư phụ tá về chính sách và lãnh đạo K-12 tại Đại học Nam California USC, cho biết.

Bút pháp và tiến trình nhận thức

Những người coi trọng kỹ năng viết chữ đưa ra các nghiên cứu gần đây cho thấy mối liên hệ chặt chẽ giữa việc luyện viết chữ và sự phát triển của não bộ.

Bằng chứng MRI từ một nghiên cứu của Đại học Indiana năm 2010 chỉ ra rằng thần kinh của trẻ em được chứng minh là hoạt động nhiều hơn khi tập viết chữ so với khi chỉ nhìn vào các chữ cái in trên giấy. Một nghiên cứu năm 2012 cho rằng việc viết chữ hỗ trợ khả năng nhận dạng chữ cái của trẻ em và xây dựng kỹ năng đọc theo những cách mà việc gõ máy tính không làm được.

"Tôi nghĩ rằng nhiều nhà giáo dục thực sự không biết chính xác cách trẻ em học, cách hoạt động của quá trình nhận thức, và cách chữ viết tác động đến quá trình nhận thức đó. Nghiên cứu gần đây đã được chuyển đến các nhà giáo dục chịu trách nhiệm về chương trình giảng dạy," chuyên gia viết tay Nan Jay Barchowsky cho biết.

Một bàn tay đang "chạy"

Bà Barchowsky và bà Florey mong muốn các trường học nhận ra tầm quan trọng của chữ viết tay; đồng thời họ cũng tin rằng các phương pháp cũ lãng phí thời gian và không khuyến khích thực hành. Ví dụ, trong các trường dạy viết chữ nghiêng cursive, các chuyên gia nhận thấy hầu hết trẻ em quay trở lại kiểu chữ viết in [thẳng] mà chúng đã học lúc đầu. Kết cuộc là nhiều người lớn viết chữ như gà bới.

"Hầu hết các trường học trong 75 năm qua đều dạy viết chữ in thẳng trước rồi sau đó mới dạy thêm chữ nghiêng cursive. Theo quan điểm của tôi, họ đã gây ra rất nhiều vấn đề khi làm theo cách này. Bởi vì tôi nghĩ quan trọng là trẻ em chỉ cần học một cách viết và không bị làm rối bằng cách dạy hai bộ nhớ vận động khác nhau," bà Barchowsky nói.

> Việc viết chữ hỗ trợ khả năng nhận dạng chữ cái của trẻ em và xây dựng kỹ năng đọc theo những cách mà việc gõ máy tính không làm được.

Kiểu chữ nghiêng cursive gợi đến một kiểu vòng lặp, lượn xuống, và một chữ Q viết hoa khá gây tò mò, nhưng cái thực sự làm cho người ta liên tưởng đến là một dòng chảy liên tục – đó là một bàn tay đang "chạy".

Một số kiểu viết tay nhanh [tốc ký] đã tồn tại có thể nói là từ rất xa xưa. Không chỉ trong bảng chữ cái La Mã, mà người Phoenicia, người Ai Cập cổ đại, và các nền văn hóa khác đều đã phát triển một kiểu viết với tốc độ nhanh hơn và tiện hơn so với ký hiệu tiêu chuẩn.

Do sử dụng phần lớn thời gian trên lớp để ghi chép, học sinh ngày nay vẫn cần một kiểu viết nhanh chóng, thoải mái, và nếu họ muốn giao tiếp hiệu quả, thì nó còn phải dễ đọc.

Kiểu chữ nghiêng (Italic)

Bà Barchowsky và bà Florey ủng hộ kiểu chữ viết được gọi là kiểu chữ in nghiêng (Italic). Mặc dù nó giống với kiểu chữ viết xéo (slanted), nhưng kiểu chữ in nghiêng Italic giống như một sự lai tạo giữa chữ in (print) và chữ viết nghiêng cursive thông thường. Là sản phẩm của thời Phục hưng Ý, kiểu chữ in nghiêng Italic giống kiểu chữ in, nhưng những nét viền của chúng hoa mỹ hơn.

Trong bài xã luận "Chữ Viết Tay Vẫn Quan Trọng trong Thế Giới Kỹ Thuật Số" (Does Handwriting Still Matter in the Digital World) tháng 9/2013 của mình, bà Florey cho rằng, trẻ em dễ dàng chuyển sang chữ in nghiêng Italic vì nó ít nét hơn. Nó dễ viết hơn và cũng dễ đọc hơn, và nó đã được áp dụng trong các trường học trên khắp Âu Châu và Úc Châu.

ANDRYS /PIXABAY

"Chúng ta có thể không chuyển sang viết tay mỗi ngày (tôi cá là hầu hết mọi người đều vậy), nhưng chúng ta nên sử dụng nó thường xuyên hơn vì nó trong tầm tay chúng ta: nhanh chóng, đáng tin cậy, dễ đọc. Và tôi không nghi ngờ gì về việc 90% những người đọc bài báo này có nét chữ rất xấu," bà viết.

Theo bà Barchowsky, nét chữ viết tay mang đậm sắc thái cá nhân. "Đó là cách bạn thể hiện bản thân mình với thế giới. Nó tương tự như kiểu tóc của bạn, quần áo mà bạn chọn mặc," bà nói.

Bà Barchowsky cho biết thêm rằng cảm nhận về bản thân khi viết tay cũng có thể là lý do khiến các trường học chống lại sự thay đổi.

"Tôi nghĩ rằng điều này bắt nguồn từ việc viết tay là một kỹ năng thể hiện cái tôi của bản thân. Tôi cho rằng người ta thể hiện cảm xúc vào trong chữ viết tay, và 'đó là cách chúng ta vẫn luôn làm,'" bà chia sẻ.

Associated Press đóng góp cho bài báo này.
Huyền Thanh biên dịch

GPOINTSTUDIO/FREEPIK.COM

StateFarm®
NHẬN BẢO HIỂM TUYỆT VỜI VÀ GIÁ TRỊ LỚN
XE
NHÂN THỌ
NGÂN HÀNG
NHÀ
SỨC KHỎE
THƯƠNG MẠI
TIẾT KIỆM ĐẾN 40%
Làm thế nào để bảo vệ bạn, những người thân yêu của bạn và cuộc sống bạn đã xây dựng bằng bảo hiểm?
VỚI SỰ PHỤC VỤ TẬN TÌNH CỦA CÔNG TY BẢO HIỂM XE & NHÀ HÀNG ĐẦU Ở MỸ

Tommy Tran 713-270-8868
State Farm Agent
Email: tommy.tran.do9d@statefarm.com
7601 W. Sam Houston Pkwy S. Ste. 176, Houston, TX 77036
(bên cạnh Khách Sạn Comfort Suite & Tandy Leather)
www.insurewithtommytran.com
Chào đón khách hàng đến tư vấn miễn phí
Chúng tôi nói Tiếng Việt, English, 中文, Se Hable Espanol
Chúng tôi rất vui lòng trả lời các câu hỏi của bạn
CẦN TUYỂN NHÂN VIÊN Thông thạo Anh-Việt
Xin liên lạc văn phòng hoặc ghi danh online tại:
tommytran.sfagentjobs.com/account
281-686-0380 / Email: tommy@insurewithtommytran.com

ALL PHOTOS BY FOTOILA

Sức mạnh thầm lặng của người cha

Những hy sinh của người cha thường hay bị bỏ qua

Khi còn là đứa trẻ, tôi nhớ mình đã cảm thấy vô cùng yên tâm khi biết cha tôi có một công việc ổn định. Tuy nhiên, mãi đến khi trưởng thành tôi mới nhận thức được đầy đủ thế nào là một chỗ dựa tin cậy từ người cha. (Ảnh minh họa)

JUNE KELLUM

Người đàn ông gác cổng ở khuôn viên trường đại học của tôi trông rất kiệt sức. Tôi không nhớ lý do gì khiến chúng tôi bắt đầu cuộc trò chuyện; ông ấy chia sẻ rằng ông đang làm ba công việc cùng lúc vì muốn con mình có một cuộc sống tốt hơn.

Vào thời điểm đó, tất cả những gì tôi có thể nghĩ được chỉ là cảm giác sợ hãi tình trạng lúc nào cũng mệt mỏi. Giờ đây, dưới góc nhìn của một người có gia đình riêng, tôi thấu hiểu hơn sự tự nguyện hy sinh của người cha ấy. Các con của ông ta quả là may mắn khi có một người cha hết lòng vì hạnh phúc của chúng, và ông là một tấm gương mẫu mực.

Ông gác cổng ấy là một hình mẫu điển hình cho thấy sức mạnh phi thường của tình phụ tử nơi người đàn ông là như thế nào.

Sức mạnh này của người cha sẽ không chỉ đem đến lợi ích kinh tế cho gia đình; khi các con của ông quan sát và học hỏi, sự quyết tâm và lòng tận tụy từ ông sẽ lưu lại đạo đức nghề nghiệp và giá trị gia đình trong suốt cuộc đời chúng.

Như vậy, di sản của một người cha tốt thật vô cùng bao la.

Giá trị của người cha không dễ đo đếm, nhưng có thể hiểu được rõ ràng khi quan sát các trường hợp thiếu vắng người cha.

Chúng ta biết rằng, xét về mặt thống kê, những đứa trẻ lớn lên không có cha dường như kém phát triển và có khuynh hướng tự sát nhiều hơn. Chúng bỏ nhà đi bụi vào một lúc nào đó, bị rối loạn hành vi, bỏ học, sử dụng ma túy, và nhiều trường hợp rơi vào cảnh tù tội.

Người cha chỉ dẫn cho con trai biết một người đàn ông chân chính là như thế nào, và dạy con gái biết một người đàn ông nên đối đãi với chúng như thế nào.

Là chỗ dựa tin cậy

Khi còn là đứa trẻ, tôi nhớ mình đã cảm thấy vô cùng yên tâm khi biết cha tôi có một công việc ổn định. Tuy nhiên, mãi đến khi trưởng thành tôi mới nhận thức được đầy đủ thế nào là một chỗ dựa tin cậy từ người cha.

Trong tác phẩm "Người Đàn Ông Yếu Mềm và Cứng Rắn" (Man of Velvet and Steel), tác giả Aubrey Andelin ca ngợi sự tin cậy là một đức hạnh cao quý và khiêm tốn: "Chúng ta thường ngạc nhiên trước sự giản dị và thuần phác của những phẩm chất vĩ đại nhất của nhân loại. Sự tin cậy chắc chắn là một trong số đó."

Ông Andelin định nghĩa sự tin cậy là "theo đuổi đến cùng một công việc, trách nhiệm, nghĩa vụ hoặc lời hứa. Nó có nghĩa là bạn được tin tưởng hoàn toàn để hoàn thành công việc theo đúng chỉ dẫn vào thời gian dự kiến."

Người cha phải là chỗ dựa vững vàng trong gia đình và công việc, và sự tin cậy chính là chìa khóa cho thành công về tài chính và hạnh phúc gia đình.

Sự nghiệp của cha tôi không hẳn là điều lý thú nhất. Ông đã làm về kỹ thuật máy tính tại một trường đại học trong 30 năm: không có danh tiếng, những giờ làm việc dài trên bàn giấy thì đối lập với đam mê làm việc ngoài trời và ước mơ làm trong lĩnh vực lâm nghiệp thời trẻ của ông.

Vào buổi tối và ngày cuối tuần, cha tôi làm việc nhà. Hiếm khi cha mẹ tôi phải thuê bất cứ ai giúp đỡ, vì cha tôi có thể làm gần như tất cả, bao gồm thay mái nhà, lát sân, và chặt đủ củi để sưởi ấm suốt mùa đông cho ngôi nhà nông trại từ những năm 1800 đã được cải tạo của chúng tôi.

Tôi vẫn còn ký ức về việc đã quan sát ông kéo và xẻ gỗ khi tôi lắp những ngôi nhà cổ tích và chơi với búp bê. Nhờ công việc của ông, mẹ tôi có thể ở nhà toàn thời gian và em gái tôi và tôi đi học ở trường tư thục.

Giờ đây nghĩ lại, phần lớn quãng đời trưởng thành của cha đã dành để tạo dựng cho chúng tôi một cuộc sống tốt đẹp – dù khi đi làm hay chăm sóc tổ ấm – và tôi không nhớ liệu chúng tôi đã từng khi nào ghi nhận những hy sinh của ông hay không, ngoài tấm thiệp vào ngày của Cha hàng năm để nói với ông rằng chúng tôi yêu ông.

Sự thiếu biết ơn này cũng dễ hiểu; lúc còn nhỏ, chúng ta nghĩ cha mẹ ở bên là điều nghiễm nhiên, và chúng ta càng nghĩ như vậy khi gia đình êm ấm.

Cha tôi không phải là mẫu người đòi hỏi sự tán dương hay công nhận, và tôi thậm chí không chắc ông ấy có nhận ra những hy sinh của chính ông. Những gì tôi có thể nói là ông ấy đã – và vẫn đang – được thúc đẩy bởi ý thức sâu sắc về trách nhiệm. Một phần là do ảnh hưởng từ chính cha của ông, người đã sớm hiểu rõ tầm quan trọng của việc trở thành chỗ dựa đáng tin cậy.

Nhưng nó cũng xuất phát từ một đặc tính thiên bẩm của người đàn ông: Họ sẽ cống hiến máu, mồ hôi, nước mắt, và những năm tháng vất vả để bảo vệ và nuôi dưỡng gia đình.

Nhưng vì sức mạnh của người cha tỏa sáng theo những cách khiêm nhường nhất, nên chúng ta thường không chú ý đến điều đó. Tuy nhiên, nếu suy ngẫm cẩn thận, chúng ta sẽ nhận ra.

Người cha phải là chỗ dựa vững vàng trong gia đình và công việc, và sự tin cậy chính là chìa khóa cho thành công về tài chính và hạnh phúc gia đình.

Để trở thành chỗ dựa tin cậy đòi hỏi nghị lực lớn phi thường. Một người cha phải từ bỏ những tiện nghi nhỏ bé và cả những ước mơ lớn lao; ông phải yêu cầu bản thân thật cao, tránh xa những mưu cầu ích kỷ, và vượt qua sự cám dỗ của tính lười biếng hàng ngày.

Ông Andelin viết về sự tin cậy như sau: "Hiếm khi chúng ta tìm ra sự hiện diện của nó; thay vào đó là một chuỗi các lý do bào chữa cho việc không nhận ra nó, do sự hợp lý hóa các tình huống không lường trước, sự gián đoạn, những yêu sách, và những xao nhãng khác."

Xin cảm ơn Cha!

Con chỉ mới bắt đầu hiểu những gì cha đã làm cho chúng con.

Bạch Vân biên dịch

Sành điệu và thời thượng: Thời trang mùa hè lấy cảm hứng từ những năm 1930

TIFFANY BRANNAN

Khi nhiệt độ của mùa hè tăng cao, bản năng đầu tiên của chúng ta là cởi bỏ nhiều lớp quần áo. Phục sức giản dị cũng là một cách để giữ cho mình mát mẻ. Tuy nhiên, bạn sẽ trông mới lạ và đáng yêu trong thời tiết nóng nực này bằng cách lấy cảm hứng thời trang từ những thời đại trước, thanh lịch và thẩm mỹ vượt thời gian.

Nguồn cảm hứng về thời trang cổ điển có thể đến từ phim ảnh và tạp chí. Trong khi các bộ phim đưa ra những hình mẫu đẳng cấp về phong cách thời trang cổ điển, các ấn phẩm thời trang cung cấp những chỉ dẫn thực tế hơn về cách một phụ nữ bình thường sẽ mặc. Chúng ta khó có thể tìm thấy bản sao của các tạp chí cũ, vì vậy, thật hữu ích khi bạn được xem miễn phí trực tuyến mọi ấn bản của Vogue trong suốt 129 năm, trên trang web của tạp chí hoặc qua thư viện.

Để thu hẹp nguồn cảm hứng dồi dào này, chúng tôi sẽ tập trung vào thời trang mùa hè thời kỳ nửa sau những năm 1930. Thời kỳ này chứng kiến sự quay trở lại của các xu hướng thời trang nữ tính, thùy mị có từ trước Thế chiến thứ nhất. Trong khi các phong cách đầu những năm 1930 khá táo bạo, tương tự như thời trang flapper* *(*flapper: từ được dùng để chỉ những phụ nữ trẻ, ăn mặc thời trang và phóng khoáng)* hở hang của những năm 1920, thì phong cách trong mỗi năm nửa sau 1930 lại gần với sự nữ tính truyền thống của Kỷ nguyên Victoria: váy dài hơn, đường viền cổ cao hơn, và dáng eo thon, thay vì những bộ quần áo nam tính. Điều này dẫn đến sự ra đời của bộ sưu tập "New Look" của Dior vào cuối những năm 1940, và thời trang dáng "đồng hồ cát" (vòng eo nhỏ với ngực và mông bằng nhau) cực chất với những chiếc váy lót cầu kỳ được ưa chuộng trong những năm 50.

Thời kỳ này chứng kiến sự quay trở lại của các xu hướng thời trang nữ tính, thùy mị có từ trước Thế chiến thứ nhất.

Loại bỏ sự nóng nực với những mẹo làm đẹp

Bài viết "Quy tắc vàng của tạp chí Vogue để luôn xinh đẹp trong mùa hè" trong ấn phẩm ngày 01/06/1935 là 58 câu thơ gieo vần; bắt đầu với các mẹo về da rám nắng, lời khuyên về trang điểm lâu trôi do nước, và các mẹo sơn móng tay trước khi liệt kê những "nghi thức phải thực hiện trong thời tiết nóng nực":

"Just after bathing, douse the skin
With clear Cologne from toe to chin;
Then dust on powder by the ton—
Fresh, scented, cool, and lots of fun."

(Tạm dịch: "Ngay sau khi tắm, hãy thoa đều da/ Dùng Cologne từ ngón chân đến cằm;/ Rồi phủ thật nhiều phấn bột / Bạn sẽ tươi mới, thơm mát và nhiều niềm vui.")

Cologne được đề cập ở đây là Eau de Cologne nguyên bản, còn được gọi là Kölnisch Wasser hoặc 4711, một loại nước hoa nhẹ có chứa tinh dầu được ca ngợi là nước thần kể từ khi ra đời vào năm 1799. Một sản phẩm tương tự của Mỹ là Florida Water được giới thiệu vào năm 1808, có hương cam và vị mạnh hơn. Bất kỳ loại phấn phủ có mùi thơm nào cũng có thể làm giảm độ dầu của làn da một cách hiệu quả.

Một công thức dễ dàng

Sau những thói quen vệ sinh cá nhân cổ điển trên, bạn đã sẵn sàng để mặc một bộ quần áo theo phong cách những năm 1930.

Ngày 01/07/1938, ấn bản của Vogue chia sẻ với độc giả rằng "slipcover" là câu trả lời cho sự quyến rũ đầy tiết kiệm của mùa hè. Những "lớp trang phục" (covers) này là những bộ quần áo được mặc bên ngoài một lớp váy nền đơn giản để có nhiều cách phối hợp khác nhau, mở rộng "kiểu trang phục váy cùng với áo choàng của giai đoạn trước". Trang phục nền bên trong là một chiếc váy dây màu đen nhẹ nhàng, dài đến gót chân khi đi dạ hội và dài ngang bắp chân khi mặc hàng ngày. Chiếc váy dây này có đường viền cổ "mát và thấp, giúp loại bỏ bất kỳ độ dày thừa nào của vải quanh vai bạn".

Tôi khuyên bạn nên mặc một chiếc váy đen thay vì váy lót, vì bài báo đề cập rõ ràng đến một loại trang phục được may cẩn thận, chất liệu phù hợp, không phải đồ lót. "Gọi đó là áo dây có thể hơi không chính xác – bạn có thể đeo trang sức lên và gọi đó là một cái váy."

Bạn có thể mua váy dây ở hầu hết các cửa hàng bách hóa hoặc shop quần áo; Lord và Taylor, nhà sản xuất những chiếc váy được Vogue giới thiệu này, vẫn đang bán những chiếc váy satin dài quyến rũ.

Mỗi chiếc váy dây có thể ghép với bốn phong cách trang phục – và vô số kiểu khác mà bạn có thể phối. Hãy sử dụng các trang phục hiện có trong tủ quần áo của bạn hoặc các kiểu dáng mới mà bạn tìm thấy. Đối với trang phục ban ngày, bạn có thể khoác lên một chiếc áo choàng trắng, hở phía trước với tay áo dài trên khuỷu tay, "tạo ra những đường cong đi xuống theo hình đuôi én"; hay một chiếc áo sơ mi voan màu đen trắng, với tay áo dài tới ba phần tư, "buộc ngắn và bó sát chiếc váy dây"; hoặc một chiếc áo tay phồng vải piqué trắng có độ dài theo kiểu bolero và bó sát ở phía trước.

Đối với trang phục dạ hội, bạn nên khoác một chiếc áo sáng màu, dài đến thắt lưng với tay áo ngắn, phồng, được làm từ "bông Ma-rốc màu vàng với các sọc thêu màu xanh lá cây, đỏ và vàng". Hoặc bạn có thể thử một "thân áo rời" bằng vải satin lấp lánh màu xanh, với tay áo và đường viền cổ vuông; hay một chiếc áo yếm lạ mắt, được làm bằng "sợi voan tơ tằm, xếp nếp xung quanh" buộc qua eo váy dây "một dải ruy-băng nhẹ nhàng".

Để có cảm hứng tái tạo lại những bộ trang phục đó, hãy tìm đến những nữ diễn viên sành điệu. Rất ít cô gái quyến rũ của Hollywood có thể sánh ngang với phong cách thời thượng của Myrna Loy từ năm 1935 trở đi, vì vậy những bộ phim của cô ấy là một nơi tuyệt vời để bắt đầu.

Thêm phụ kiện

Một nửa bí quyết của gu thẩm mỹ của thời trang cổ điển nằm ở các phụ kiện, từ đôi giày cao gót đến chiếc mũ. Chúng ta sẽ sử dụng các mẹo hay và phong cách trong "Mười cách để cười trước cơn nóng trong thành phố", xuất bản ngày 01/06/1936, để hoàn thiện bộ trang phục mùa hè.

Một lời khuyên dành cho độc giả là "hãy chọn những phụ kiện bằng "patent leather" (da thật đã qua xử lý và được phủ một lớp chất liệu ví dụ như nhựa, dầu hạt lanh) màu trắng, sáng bóng và sạch sẽ như một chiếc còi." Đây là cách hoàn hảo để làm bừng sáng chiếc váy đen giản dị cho mùa hè. Hãy tìm những đôi giày da trắng đế cao không quá 3.5 inch, vì giày cao gót chắc chắn không phải là phong cách của những năm 1930! Nếu bạn có thể tìm thấy những đôi giày T-strap, chúng sẽ thực sự đem lại cho trang phục của bạn một vẻ ngoài cổ điển. Hãy lựa chọn đôi giày phù hợp với chiếc ví và cố gắng tránh những chiếc có nhiều khóa kéo hay nhãn hiệu.

Một chiếc mũ là bắt buộc đối với mọi quý cô đang cố gắng ăn vận theo phong cách những năm 1930. Mũ cloche, được gọi theo từ tiếng Pháp là "chuông" vì hình dạng giống như cái chuông, rất phổ biến thời đó và vẫn có thể mua được ở nhiều cửa hàng. Một chiếc mũ cloche trắng hoặc đen trông thật hấp dẫn khi kết hợp với bất kỳ trang phục nào chúng tôi giới thiệu.

Một mẹo khác là "kết hợp vải lanh đen cùng với một chiếc mũ vải piqué trắng và găng tay piqué ngắn màu trắng." Nếu bạn chọn một chiếc váy trơn bằng vải lanh, thì nó cũng rất đẹp. Bạn cũng có thể kết hợp nó với một chiếc mũ piqué màu trắng cổ điển và găng tay, ngoài một trong những áo choàng và các phụ kiện bằng "patent leather" nói trên.

Fascinator (mũ sắt trang trí nhẹ) là chiếc mũ ưa thích phổ biến nhất ngày nay, nó cũng phổ biến trong các đám cưới gần đây của Hoàng gia Anh. Về cơ bản chúng là những chiếc mũ cocktail nhỏ trên băng-đô, mặc dù cái tên này đã được áp dụng cho các dạng mũ đội đầu khác nhau trong nhiều thế kỷ. Dù không mang phong cách riêng biệt của những năm 1930, nhưng những chiếc mũ nhỏ nhắn này lại dựa vào một lời khuyên khác: "Hãy đội một chiếc mũ nửa đầu, vì nó khiến phụ nữ gần như không đội mũ. Nó có thể là tấm che mặt, hoặc mũ bonnet, hoặc gần như bất cứ thứ gì ngoại trừ vương miện." Một chiếc mũ fascinator nhỏ màu trắng sẽ phù hợp với mô tả này và trở thành một điểm nhấn tuyệt vời cho bộ trang phục đầy phong cách!

Bài báo kết thúc với ghi chú sau: "Hãy đem theo một chiếc khăn tay to bằng vải lanh sáng màu, để buộc quanh cổ, lau mặt, hoặc chỉ để tô điểm thêm. Tránh đừng để tóc chạm vào cổ; làm mát chân mày với eau de Cologne; và hãy dũng cảm lên." Vì vậy, mùa hè này, các quý cô hãy luôn tươi mát và thời trang nhé!

Tác giả Tiffany Brannan là một ca sĩ opera 19 tuổi, cô viết bài về lịch sử Hollywood/ vẻ đẹp cổ điển, là nhà phê bình phim, nhà sử học thời trang, nhà văn về du lịch và múa ballet.

Mộc Lam biên dịch

EVERETT COLLECTION/SHUTTERSTOCK

Một nửa bí quyết của phong cách thời trang cổ điển nằm ở các phụ kiện, từ đôi giày cao gót đến mũ nón.

ARCHIVE PHOTOS/GETTY IMAGES

Một bức ảnh của nữ diễn viên người Mỹ Myrna Loy vào những năm 1930.

ARCHIVE PHOTOS/GETTY IMAGES

Nếu bạn có thể tìm thấy những đôi giày T-strap, chúng sẽ thực sự đem lại cho trang phục của bạn một vẻ ngoài cổ điển.

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

BẠN MUỐN CHIA SẺ BÁO VỚI NGƯỜI THÂN, BẠN BÈ?

Epoch Times Tiếng Việt sẽ giúp chuyển tận nhà mỗi tuần.

ĐẶT MUA BÁO NGAY HÔM NAY:

TEL: (626) 618-6168
(714) 356-8899

WWW.ETVIET.COM
10962 Main Street, Suite 101, El Monte, CA 91731-2922

PHOTOGRAPHEE.EU/SHUTTERSTOCK

Cha mẹ cần dạy con phân biệt đúng sai

PARNELL DONAHUE

Khi chúng ta còn nhỏ, cha mẹ đã dạy chúng ta những điều hay lẽ phải. Họ đề ra những quy tắc khá nghiêm ngặt và yêu cầu chúng ta tuân theo. Ngoài ra, họ còn giúp chúng ta đánh giá và nhận xét hành động của những đứa trẻ khác, và chỉ cho phép chúng ta kết bạn với những ai mà họ cho là đúng đắn và phù hợp. Chúng ta không có những người bạn không đủ tiêu chuẩn của cha mẹ.

Nói tóm lại, cha mẹ dạy chúng ta cách nhận định, không phải theo màu da của một người hay trang phục họ đang mặc, mà từ hành động của họ. Họ cũng thảo luận về việc chúng ta nên yêu thương cả người đã lầm lỗi nhưng phải biết tránh xa tội lỗi. Khi còn nhỏ, điều này thật khó hiểu; lớn hơn một chút, chúng ta mới hiểu được sự đúng đắn của họ.

Trẻ em ngày nay vô cùng thiệt thòi. Ở nhà, ở trường hay trong nhà thờ, chúng không được dạy về cách phân biệt đúng sai. Cha mẹ cũng được khuyến nghị rằng họ không nên phán xét hành động, niềm tin hay thói quen của người khác. Thiếu niên thường mặc áo thun in chữ "DON'T JUDGE ME" (Đừng phán xét tôi). Nhưng tôi đã được dạy về cách đánh giá và nhận định, nên từ khi bước vào trường trung học, tôi đã lên kế hoạch định hướng cho các con trên con đường tương tự.

Cha mẹ cũng nên sửa sai cho con nếu chúng làm điều chưa đúng đắn. Khi con trưởng thành, cha mẹ hãy giải thích tế nhị tại sao những gì chúng làm là sai.

Khi đứa con trai thứ ba của chúng tôi chào đời, vợ tôi Mary và tôi đã đưa con cùng hai đứa 5 tuổi và 3 tuổi đến gặp bác sĩ nhi của gia đình, bác sĩ Ruppa. Tôi là một bác sĩ nhi khoa nội trú vào thời điểm đó, và biết bác sĩ Ruppa là một bác sĩ nhi khoa uyên bác với cách chăm sóc bệnh nhân tuyệt vời. Tôi xem ông là người cố vấn giỏi nhất của mình.

Chúng tôi vừa xong việc thì cùng lúc đó đứa con trai 5 tuổi của tôi chán cảnh đứa em út thu hút hết sự chú ý của mọi người, nên đấm vào bụng em trai. Cú đánh không đau, nhưng tôi đã rất tức giận.

"Con hư quá!" tôi quát lên với khuôn mặt đỏ bừng.

Bác sĩ Ruppa cau mày và nói: "Cô Donahue, phiền cô hãy ở lại với các con trai thêm một phút trong khi tôi nói điều này với bác sĩ Donahue nhé." Hỏi đó chúng tôi đều rất tôn trọng lễ nghi.

Khi cánh cửa đóng lại, ông ấy nhìn tôi, mỉm cười và nói: "Cậu bé không phải là một cậu bé hư. Cậu bé đã làm một hành động không nên. Con trai thường hay cư xử không phải phép, nhưng điều đó không biến chúng thành trẻ hư. Gọi tên và hạ thấp con trước mặt người khác có thể khiến chúng trở nên hư hỏng thực sự. Bé cảm thấy bị phớt lờ vì chúng ta đang nói chuyện và không chú ý đến bé. Bây giờ, cậu hãy trở ra và thể hiện tình yêu với cả bốn con người tuyệt vời đó. Chúc một ngày cuối tuần vui vẻ, hẹn gặp lại vào thứ Hai tại bệnh viện." Ông bắt tay tôi rồi đi mất.

Bác sĩ Ruppa đánh giá hành vi của tôi; tôi đã phán xét con trai tôi và bị lên án ngay!

Vài năm trước, một sinh viên năm nhất đại học Vanderbilt thức dậy lúc 2:30 sáng khi bạn cùng phòng của anh ta và một nhóm người đã bế một người phụ nữ bất tỉnh vào phòng, đặt cô ấy xuống nền gạch lạnh và lần lượt hãm hiếp cô ấy. Sau đó, anh ta nói với nhà chức trách rằng anh ta không muốn phán xét họ nhưng không biết phải làm gì, vì vậy anh ta trở mình và cố gắng ngủ tiếp. Hầu hết mọi người sẽ nói rằng anh ta nhận định thật kém, nhưng theo tôi, anh ta thật ra chẳng đưa ra lời phán xét hay nhận định nào cả!

Cha mẹ và giáo viên sợ phán xét đến mức họ lờ đi hành vi xấu. Nhưng hành động đó không đem lại điều gì tốt đẹp. Trẻ em cần biết đúng sai, có khả năng phân biệt tốt xấu, và nhận định xem chúng nên kết giao với ai. Đó là cách chúng học hỏi và cha mẹ có trách nhiệm dạy chúng.

Cha mẹ dạy con mỗi ngày bằng hành động, lời nói, và nhân sinh quan của mình. Họ tuân theo các quy tắc mà mình đặt ra và yêu cầu bọn trẻ thực hiện theo.

Cha mẹ dạy con phân biệt đúng sai như thế nào?

Cha mẹ dạy con mỗi ngày bằng hành động, lời nói, và nhân sinh quan của mình. Họ tuân theo các quy tắc mà mình đặt ra và yêu cầu bọn trẻ thực hiện theo. Họ tránh làm những hành vi có hại, cẩn trọng với lời nói của mình, và giữ thái độ tích cực. Cha mẹ cần làm điều tốt đẹp, nói lời dễ chịu và tinh thần lạc quan. Cha mẹ cũng nên sửa sai cho con nếu chúng làm điều chưa đúng đắn. Khi con trưởng thành, cha mẹ hãy giải thích tế nhị tại sao những gì chúng làm là sai.

Nếu con bạn làm tổn thương người khác hoặc gây tổn hại cho một địa điểm hoặc đồ vật nào đó, thì chính đứa trẻ, chứ không phải cha mẹ, sẽ cần phải xin lỗi và bồi thường những đối tượng đó. Còn trong cuộc trò chuyện thông thường, cha mẹ cần giải thích cho trẻ những quy tắc mà tất cả chúng ta phải tuân theo. Đó là lý do vì sao gia đình nên theo một tôn giáo để thực hành các quy tắc này. Cha mẹ cần biết nhận định và phân biệt tốt xấu, nhưng đừng bao giờ lên án con mình.

Chúng ta đều nghe rất nhiều về những người không làm gì cả, mà chỉ đứng nhìn những kẻ lưu manh giật ví, trộm cắp hoặc hành hung người khác. Là công dân tốt, cha mẹ cần đánh giá được tình hình và can thiệp khi thấy người khác bị bạo hành. Nếu chúng ta không làm gì cả, các con sẽ noi gương chúng ta.

Và đây là câu chuyện xảy ra 30 năm sau khi bác sĩ Ruppa sửa lại cách "phán xét" của tôi về con trai mình.

Con trai tôi ngồi trên phi cơ ở vị trí ghế sát lối đi, cạnh một nam thanh niên xa lạ khác. Ngay bên cạnh anh bạn trẻ đó là một bé gái khoảng 9, 10 tuổi đang ngủ, hoặc ít nhất là đôi mắt của cô bé đang nhắm nghiền. Con tôi nhận thấy người đàn ông đưa tay lên đùi, xoa bóp chân cô bé. Con trai tôi vỗ vai vai anh chàng kia và hỏi anh ta đang làm gì, và tại sao anh ta làm như vậy? Người đàn ông cười cợt trả lời: "Có sao đâu, cô bé đang ngủ mà."

Con trai tôi yêu cầu anh ta dừng ngay hành động đó lại. Anh ta dừng được một phút rồi lại tiếp tục lạm dụng cô bé. Con trai tôi đến gặp tiếp viên hàng không và phản ánh chuyện đang xảy ra. Cô đã liên lạc với cơ trưởng chuyến bay; cơ trưởng rời buồng lái và chuyển kẻ lạm dụng sang một chỗ ngồi khác. Khi máy bay hạ cánh, và trước khi bất cứ ai ra ngoài, cảnh sát đã ập vào còng tay người đàn ông kia.

Cảm ơn con trai, và cảm ơn bác sĩ Ruppa!

PRESSFOTO/FREEPIK.COM

Ông Parnell Donahue là một bác sĩ nhi khoa, cựu quân nhân, tác giả của bốn cuốn sách và blog ParentingWithDrPar.com, đồng thời là người dẫn chương trình "Chuyện nuôi dạy con" của WBOU. Ông và vợ là Mary, có bốn người con đã trưởng thành; tất cả đều có bằng Ph.D., trong đó có hai người là bác sĩ.

Ngân Hà biên dịch

GỬI THẾ HỆ TƯƠNG LAI:

Tôi học được bài học cuộc sống từ những thiếu niên

DEAR NEXT GENERATION

Những bức thư độc giả gửi cho thế hệ trẻ đã khơi dậy sự thích thú trong tôi và khiến tôi thật sự xúc động.

Trong nửa thế kỷ qua, tôi làm nghề bác sĩ nhi khoa với hầu hết bệnh nhân là trẻ vị thành niên, và tôi đã học được nhiều bài học cuộc sống từ các em. Và hôm nay tôi muốn thay câu nói "Những gì tôi muốn khuyên bảo thế hệ trẻ ngày nay" bằng "Tôi sẽ kể cho thế hệ trẻ ngày nay những gì tôi học được từ thế hệ trẻ các năm qua."

Những thanh thiếu niên đã dạy cho tôi những bài học này. Tôi đã đổi tên, đưa thêm các dữ liệu về y học và xã hội để chứng minh tính xác thực của các bài học, và xuất bản chúng trong quyển sách "Messengers in Denim: The Amazing Things Parents Can Learn From Teens" (Lời Nhắn Gửi từ Denim: Những Điều Kỳ Diệu Phụ Huynh Có Thể Học từ những Thiếu Niên).

Tôi đã nghỉ công việc trong ngành nhi khoa và dành 10 năm để kiểm tra sức khỏe cho những ứng viên vào quân đội. Hầu hết những người dự tuyển từ 17 đến 19 tuổi, và một vài em vừa đủ 20 tuổi.

Nên nếu bạn cho phép, tôi sẽ kể những câu chuyện có thật và để bạn ngẫm xem đây có phải là những bài học có giá trị không.

Cậu bé Nat 18 tuổi, em không có cha, em tham gia quân đội để thoát khỏi tuổi thơ bị ức hiếp. Em bị những người bạn trai của mẹ đánh đập. Khi người mẹ và kẻ quấy rối em đứng trước quan tòa, ông ta hỏi người mẹ rằng cô ấy phải chọn giữa con trai hoặc bạn trai. Người mẹ trả lời: "Tôi sẽ chọn bạn trai."

Từ đó, Nat bắt đầu trải nghiệm việc thường xuyên ra vào những gia đình chăm sóc trẻ. Người mẹ sau đó nghiện rượu và bị bỏ tù vài lần. Mỗi lần như vậy, bà đều mất quyền nuôi Nat, và cậu bé chỉ được trở về với mẹ khi bà được thả. Khi Nat đang học gần hết lớp 11, mẹ đang ở tù và cậu bé thì sống trong gia đình nuôi dưỡng. Cậu liên lạc với người chú và được chú đồng ý cho làm trong xưởng gỗ để đổi lấy chỗ ở, thức ăn, và một khoản lương nhỏ. Mùa hè đó, Nat tiết kiệm đủ tiền để mua một chiếc xe cũ.

Khi mùa thu đến, cậu bé cần học hai lớp để tốt nghiệp trung học, nên cậu sắp xếp để đi học vào thứ Ba và thứ Năm để có thể tốt nghiệp với bạn cùng lớp. Bởi vì không thể làm việc toàn thời gian, người chú đã đuổi việc cậu bé.

Nat sống trong chiếc xe và chi tiêu ít nhất có thể. Cậu lấy thức ăn từ nhà ăn của trường vào các ngày thứ Sáu để đủ dùng cho cuối tuần. Vào giữa kỳ nghỉ Giáng Sinh, cậu bé hết tiền và không có gì để ăn trong thời gian nghỉ lễ. Một buổi sáng, cậu bé ra khỏi xe và ngất xỉu trên đường. Cậu được một người qua đường cho nước, thức ăn, và đưa đến bệnh viện. Dịch vụ xã hội đã liên lạc với bà của cậu bé, họ đồng ý giúp đỡ cậu bé cho đến khi tốt nghiệp nếu cậu hứa sẽ tham gia quân đội sau đó.

Tôi hỏi cậu bé, làm sao để xoay xở sống sót sau tất cả sự hành hạ đó.

"Cháu là một con chiên ngoan đạo," cậu bé trả lời.

"Thật ư?" Tôi hỏi tiếp. "Tôi cũng vậy, nhưng chỉ điều đó thì giúp ích gì?"

Cậu bé trả lời: "Chúa dạy chúng ta tha thứ."

Tôi đã lặng đi và tôi chắc rằng khuôn mặt tôi thể hiện điều đó.

"Sự tha thứ," cậu bé nói tiếp, "là căn bản của nhân loại! Con người là loài duy nhất có thể tha thứ." Nat đã sống theo chân lý ấy: Tha thứ là điều căn bản của nhân loại!

***

James, một đứa trẻ mẫu mực, muốn gia nhập quân đội theo truyền thống gia đình. Cha cậu đã từng tham gia chiến dịch Desert Storm (trong chiến tranh Iraq và Kuwait vào 1991), ông của cậu là cựu chiến binh Việt Nam, và ông cố thì đã tham gia Đệ nhị Thế chiến.

Sau khi chúng tôi hoàn thành phần phỏng vấn và kiểm tra thể chất, tôi trở lại ghế và hỏi: "James, điều gì khiến cháu trở thành một chàng trai trẻ xuất sắc trong khi nhiều cậu trai da đen ở tuổi cháu đã vào tù ở đất nước chúng ta? Cháu có gợi ý gì có thể giúp những phụ huynh khác không?"

James nhìn vào khoảng không, suy nghĩ một hồi lâu và trả lời: "Khi cháu còn nhỏ, mẹ cháu không để cháu qua đường, nhưng người em họ của cháu sống ở bên kia đường cách con dốc một vài dãy nhà thì được phép. Cháu nghĩ vậy thật không công bằng vì em họ ít tuổi hơn cháu. Cháu hỏi mẹ điều đó, và mẹ bảo cháu rằng mẹ rất lo lắng cho cháu nên không muốn chuyện gì xảy ra với cháu. Có một con đồi ở trên đường và bà lo rằng cháu không thể thấy xe chạy tới."

Sau đó, cậu dừng lâu hơn, nhìn qua đầu tôi, và tiếp tục: "Bác không cần nhiều thứ như máy tính hay điện thoại; tất cả điều bác cần là một người nào đó quan tâm đến bác."

Tôi đồng ý và hỏi tiếp: "Em họ cháu hiện nay làm gì?"

James nhìn xuống sàn nhà. "Em ấy đang ở trong tù."

***

Joe là một chàng trai đáng khâm phục ở tuổi 18. Cậu bé chơi kèn trumpet trong ban nhạc diễn hành, chơi bóng chày ở đại học, có điểm trung bình GPA 3.7, không hút thuốc hoặc uống rượu, có thái độ tích cực và một khuôn mặt luôn tươi cười phù hợp với tính cách của cậu.

Cha Joe vào tù vì tội sát nhân từ khi Joe mới 5 tuổi. Cậu bé không có anh chị em; mẹ cậu bé mất vì ung thư vú khi cậu lên 9, và cậu sống với bà đến khi bà qua đời ngay sau sinh nhật 15 tuổi của cậu; sau đó cậu chuyển vào một căn chung cư và sống tự lập. Cậu ấy muốn gia nhập Hải quân vì nghĩ rằng mình "cần một chút kỷ luật".

Tôi hỏi làm thế nào cậu có thể thuê một căn hộ hay ký một hợp đồng khi cậu là trẻ vị thành niên.

"Chú của cháu là một bác sĩ chỉnh xương; chú đã giúp cháu. Chú ấy nói miễn là cháu đừng dính vào rắc rối, cháu có thể sống một mình. Cho nên, cháu chỉ làm những gì cháu nên làm và không làm những gì cháu biết là sai."

"Cháu đã hứa với chú ấy và chú ấy tin lời cháu."

Muốn biết một người tốt cỡ nào, cứ nhìn vào lời hứa của người đó!

***

Và đây là câu chuyện tiếp theo.

Mike là một anh chàng 26 tuổi đẹp trai muốn gia nhập Vệ binh quốc gia. Cậu đã sống 16 năm trong những gia đình chăm sóc tạm và đổi chỗ ở "ít nhất hai lần một năm". Cậu không chắc chắn, nhưng đã nghĩ rằng có lẽ cậu được sinh ra trong gia đình nuôi dưỡng tạm. Cậu ấy tìm được việc ở nhà máy năm 16 tuổi, tự lo cho bản thân, rời mái nhà nuôi dưỡng và bỏ học khi đang học lớp 9. Đến năm 18 tuổi, cậu ấy nghiện ma túy, nghiện rượu, và vào tù hai lần.

Trước sinh nhật 19, cậu ấy có con với bạn gái, là con gái của một nhà truyền giáo. Cậu đã kết hôn với cô ấy và cuộc đời cậu bắt đầu thay đổi. Bởi vì cậu ấy không biết mình là ai, nên cậu lấy tên cha vợ. Cậu ngừng uống rượu và ma túy.

"Khi con trai cháu được sinh ra," cậu nói, "Cháu ẵm con trong tay và nhìn thật kỹ. Cháu không thể tin rằng cháu đã có một đứa con trai xinh đẹp, yếu ớt và nhỏ bé. Đôi mắt con nhìn chằm chằm vào cháu. Tất cả những gì cháu có thể nghĩ là cháu đã làm cha và cháu hứa sẽ chăm sóc con. Và cháu đã giữ lời."

Con của Mike được 7 tuổi khi tôi gặp Mike; lúc đó, cậu ấy đã lấy bằng tốt nghiệp trung học GED. Vợ cậu ở nhà và có thêm một đứa con. Mike khoe: "Cháu sẽ chăm sóc con!"

Tôi ước bạn có thể nhìn thấy vẻ mặt rạng rỡ trên gương mặt cậu khi cậu bắt tay tôi ra về. "Vợ và con cháu đã cứu cuộc đời cháu!" cậu nói.

Tôi đã thêm vào: "Có nhà thơ nói rằng, 'Đứa con là cha của người đàn ông!'"

"Trường hợp của cháu chắc chắn là vậy," cậu đáp lại.

***

Mỗi ngày, tôi làm việc cho quân đội, tôi gặp 10 đến 15 cô gái và chàng trai trẻ, và mỗi ngày tôi gặp ít nhất một câu chuyện giống Joe, Nat, và Mike. Những đứa con của mẹ đơn thân, người cha bỏ rơi và người mẹ cố gắng tự nuôi con; những đứa con có cha mẹ ra vào tù và bỏ con lại trong những ngôi nhà nuôi dưỡng; và những đứa con bị đánh đập và bỏ đói.

Tôi cũng thấy những đứa trẻ có hoàn cảnh cha mẹ ly dị hoặc ly thân. Một số sống tốt lành; một số thì không. Và tôi thấy một vài đứa có cha mẹ "cổ hủ" kết hôn và vẫn còn chung sống với nhau. Nhiều em trong số đó, ở mỗi hoàn cảnh, đều dạy tôi những bài học cuộc sống.

Nhưng nhóm thanh thiếu niên tôi thương nhất là những em vượt qua được tất cả những nghịch cảnh trong đời chúng.

Tôi không lo lắng về tương lai của quốc gia vĩ đại của chúng ta, hay của thế giới, bởi vì thế hệ tuyệt vời kế tiếp đang khoác lên mình những bộ quân phục.

Tiến sĩ Parnell Donahue, Tennessee
Ngọc Thuần biên dịch

MARIEKE KOENDERS/UNSPLASH

Chúng ta có thể rút ra bài học gì học từ những thiếu niên?

Bác không cần nhiều thứ như máy tính hay điện thoại; tất cả điều bác cần là một người nào đó quan tâm đến bác.

James

BRIDGET M. KEANE/U.S. MARINE CORPS

Các tân binh đang vật lộn để nâng khúc gỗ trong cuộc diễn tập tại Tổng khu huấn luyện Tân binh Thuỷ quân Lục chiến ở San Diego.

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

CHÚNG TÔI ĐƯA NHỮNG TIN TỨC QUAN TRỌNG, TRUNG THỰC VÀ TRUYỀN THỐNG

Đặt mua báo Epoch Times Tiếng Việt ngay hôm nay.

TEL: (626) 618-6168
(714) 356-8899

WWW.ETVIET.COM
10962 Main Street, Suite 101, El Monte, CA 91731-2922

SUTHIKAIT TEERAWATTANAPHAN/SHUTTERSTOCK

Cung điện hoàng gia ở Luang Prabang.

Khám phá cố đô Luang Prabang của Lào

TIM JOHNSON

Sáng hôm đó, sau khi hạ cánh tại Luang Prabang, một thành phố huyền bí với những ngôi đền và cung điện đặt trên núi cao, tôi tìm đường đến chợ đêm. Khu chợ nổi tiếng này nằm gần khúc quanh lớn của dòng sông Mekong hùng vĩ – nó như một vòng xoáy gồm hàng trăm người bán hàng, hàng chục màu sắc và ánh sáng dưới những chiếc lều xanh đỏ. Đi ngang qua những người bán hàng, bạn có thể chọn mua mọi thứ, từ tác phẩm nghệ thuật vẽ tay đến bưu thiếp 3D và thậm chí cả đồ trang sức làm từ bom rơi xuống Lào vào những năm 1960 và 1970. Một tấm biển bên cạnh quầy hàng giải thích về lịch sử của món đồ, khuyến khích khách hàng tiềm năng "mua lại những trái bom".

Đi đến cuối, tiếng ồn ào và ánh sáng của chợ đêm tắt dần sau lưng tôi, con phố nhanh chóng trở nên yên tĩnh và tối tăm. Tôi đã bắn khoăn liệu có nên nhảy lên xe tuk-tuk và tìm đường đến khách sạn không, nhưng tôi quyết định đi bộ thêm vài dãy nhà về phía có tiếng cười và tiếng ly va nhau leng keng. Tôi đến một quán rượu nhỏ trang trí theo phong cách xe gắn máy; người pha chế và cũng là chủ quán giải thích rằng cô ấy đã chạy xe đi khắp Lào và Đông Nam Á, và thời gian hạnh phúc nhất của cô ấy là rong ruổi trên chiếc xe gắn máy.

Cứ thuận theo tự nhiên, cho dù cuộc hành trình dẫn bạn đến nơi nào.

"Tôi rất yêu khoảng thời gian đó. Tôi không có kế hoạch trong đầu hết chuyến đi – cứ đi thôi," cô ấy nói trong khi pha cho tôi một ly cocktail. Cô ấy giới thiệu tôi với những khách quen còn lại trong quán bar, và khi đêm gần kết thúc, tôi cảm thấy như mình đã biết một nửa số người trong thị trấn. Chỉ một lần đến quán bar đó, toàn bộ khoảng thời gian của tôi ở cố đô này đã thay đổi.

Đôi khi, trải nghiệm về một nơi là đến từ những người bạn quen biết ở đó – hoặc những người bạn gặp trên đường. Mặc dù các chuyến đi và chuyến tham quan có hướng dẫn viên sẽ đưa bạn đến các địa điểm cố định, đem lại trải nghiệm an toàn và dễ đoán, nhưng bạn cũng gặt hái được nhiều giá trị khi đến một nơi ngẫu nhiên và thực hiện kế hoạch của riêng bạn mỗi ngày. Cứ thuận theo tự nhiên, cho dù cuộc hành trình dẫn bạn đến nơi nào.

Và ở Luang Prabang, một thị trấn chen chúc, chật chội được UNESCO công nhận là Di sản Thế giới, có ba mặt được nước bao quanh. Thành phố nhỏ này từng là nơi sinh sống của hoàng gia Lào, và cung điện tuyệt đẹp Beaux-Arts của Pháp nằm ở trung tâm thị trấn, chứng minh cho sự giàu sang của họ, giờ đây là viện bảo tàng.

Bạn có thể đi bộ để chiêm ngưỡng những chiếc bình dùng hàng ngày bằng vàng ròng, phòng ngai vàng màu đỏ và các phòng ngủ được trang trí công phu của vua và hoàng hậu. Đây cũng là một thị trấn tâm linh, nơi có các nhà sư thuộc 33 ngôi chùa Phật Giáo. Họ đi qua các con phố để khất thực vào mỗi sáng sớm.

PANG_OASIS/SHUTTERSTOCK

Chợ đêm tại Luang Prabang.

Lững thững dạo qua các di tích lịch sử chính, tôi quyết định đi sâu hơn một chút, dành phần lớn thời gian để chuyển từ lời giới thiệu này sang lời giới thiệu khác, và từ phong cách này sang phong cách khác.

Đó là cách tôi đã dừng chân tại Emmanuelle, một nhà hàng nằm trong hốc tường mát mẻ do một trong những người bạn mới của tôi gợi ý tại quán bar xe máy đó. Tôi trò chuyện với người đồng sở hữu nhà hàng tên Julie. Nhà hàng phục vụ món Lào nhưng pha một chút phong cách Pháp. Cô giải thích rằng họ tập trung vào các món đơn giản và ngon, giảm bớt một chút gia vị truyền thống và thay thế bằng hương vị Pháp. Cô ấy cũng rất yêu cuộc sống ở thị trấn này.

"Anh sẽ sớm yêu Luang Prabang thôi. Đó là một cuộc sống yên tĩnh và dễ dàng. Không có ai và không có gì phải vội vàng hối hả ở đây cả."

Cô ấy hướng dẫn tôi đến một số điểm du lịch ít người hơn, bao gồm một tiệm bánh Pháp tuyệt vời, và rải rác những ngôi đền nhỏ phía sau. "Và đừng bỏ lỡ Garavek, những người kể chuyện thật tuyệt vời," cô ấy nói thêm và dẫn tôi đến một rạp hát nhỏ chỉ cách sông vài bước chân. Đến phiên đêm, nơi nhỏ xíu này đã chật cứng người trên cả ba dãy ghế. Những chiếc ghế không bọc đệm đầy những thính giả háo hức, chăm chú lắng nghe từng lời nói của hai người đàn ông Lào trên sân khấu.

Một người trẻ và một người già, họ kể một câu chuyện dài và quanh co với vẻ thích thú. Họ nghiêng người về phía trước để nhấn mạnh những phần quan trọng, cất tiếng hát và thỉnh thoảng chọn một nhạc cụ để gảy hoặc đánh trống. Tôi ban đầu không theo kịp câu chuyện, nhưng sau đó cũng bắt kịp, và họ nói với tôi rằng tất cả người dân Lào đều biết những câu chuyện này – chúng là một phần thiết yếu của quá trình giáo dục nơi đây, và ngay cả những đứa trẻ nhỏ cũng ghi nhớ chúng.

Một người giải thích: "Những câu chuyện từ thành phố này, chúng kể về nguồn gốc của những con sông, những tảng đá và những ngọn núi, và vương quốc." Khi tôi đề cập đến sự theo dõi nóng nhiệt của khán giả vào đêm hôm đó, người kia nói: "Ồ vâng, mọi người muốn học hỏi. Họ không muốn chỉ đi và xem mọi thứ. Họ muốn biết lịch sử đằng sau mảnh đất này. Họ muốn hiểu tường tận."

Lịch trình của tôi lên kín những ngày sau đó; tôi cùng mấy người bạn quán rượu đi câu cá trên sông, chỉ bắt được chút ít cá nhưng tôi được dịp tắm nắng. Một buổi chiều khác là dành để thưởng thức các món ăn đường phố, từ xúc xích heo với xôi, đến trứng chiên với nước mắm và hành lá. Tôi bước lên cây cầu bắc ngang dòng sông, nhìn xuống dòng nước tối om dưới chân mình, trong lòng cảm thán trước độ dài 3000 dặm của nó. Và tôi đã dành nhiều thời gian nán lại với một ly bia địa phương trên các sân hiên khắp thị trấn, trò chuyện với bất kỳ ai tình cờ gần đó.

Rồi tôi bắt xe tuk-tuk miễn phí đến Ock Pock Tock. Sau khi ghé thăm cửa hàng nhỏ trong thị trấn đầy ắp những chiếc áo pashmina đẹp mắt, áo sơ-mi, váy và cà vạt, một nhân viên bán hàng thân thiện giới thiệu tôi đến thăm làng thủ công chính. Nhảy lên chiếc xe tuk-tuk của họ, trên đường đi, tôi ngắm nhìn một lô các tòa nhà bằng gỗ, nằm giữa khu rừng tươi tốt, trên một ngọn đồi thoai thoải. Chúng trải dài đến tận sông Mekong – nơi những chiếc thuyền gỗ nhỏ ồn ào tấp nập qua lại. Một hướng dẫn viên tên là Somneuk có mặt và dẫn tôi đi; anh ta nhấn mạnh rằng 60% sản phẩm dệt của họ đến từ hơn 400 thợ dệt khắp cả nước, và số còn lại được làm tại chỗ.

Chúng tôi đã tham quan đầy đủ quy trình, từ việc tẩm tạo ra nguyên liệu căn bản, đun sôi và lên men đến công đoạn tạo ra thuốc nhuộm, dệt vải – một kỹ năng ngày càng hiếm có và cần sự kiên nhẫn.

Cô ấy nói với tôi: "Những đứa trẻ học hỏi từ mẹ chúng; đó là cách chúng tôi truyền thụ tri thức. Mất hai tuần làm việc cả ngày để tạo ra hai mét vải."

Kết thúc chuyến tham quan tại một chiếc bàn nhìn ra dòng sông, tôi nhấp một tách trà. Khi ánh sáng ban ngày bắt đầu tắt dần, không khí mát mẻ của buổi tối len lỏi khắp các ngõ ngách, cho đến khi chỉ còn lại một chiếc thuyền nhỏ ngoài kia, giữa sông Mekong rộng lớn.

Nhà văn Tim Johnson sống ở Toronto, ông đã đi qua 140 quốc gia trên khắp bảy lục địa; ông đã quan sát những con sư tử bằng cách đi bộ ở Botswana, đào xương khủng long ở Mông Cổ, và đi dạo giữa nửa triệu con chim cánh cụt trên Đảo Nam Georgia. Ông viết cho một số nhà xuất bản lớn nhất của Bắc Mỹ, bao gồm CNN Travel, Bloomberg, và The Globe and Mail.

Tuệ Anh biên dịch

> **Anh sẽ sớm yêu Luang Prabang thôi. Đó là một cuộc sống yên tĩnh và dễ dàng. Không có ai và không có gì phải vội vàng hối hả ở đây cả.**
>
> *Chủ sở hữu một nhà hàng ở Luang Prabang, Lào.*

F11PHOTO/SHUTTERSTOCK

Một con đường ở cố đô Luang Prabang lúc hoàng hôn.

Hoài niệm hành trình xuôi dòng sông Mê Kông, từ Campuchia đến Việt Nam

CHRISTIANE GOOR VÀ CHARLES MAHAUX

Là một dòng sông thần thoại với chiều dài hơn 4,000 km, sông Mê Kông bắt nguồn từ cao nguyên Tây Tạng và sau đó đổ xuống chân núi dãy Himalaya. Con sông đã hình thành nên các hẻm núi trên đất Trung Quốc, vẽ ra biên giới giữa Miến Điện và Thái Lan, tạo thành những thác nước hùng vĩ xung quanh khu vực 4,000 hòn đảo ven sông của Lào, được gọi là Si Phan Don trong tiếng Lào, trước khi đổ vào Campuchia theo một lộ trình êm ả hơn, phù hợp cho những chuyến du ngoạn trên thuyền. Tuy nhiên, trên phụ lưu là dòng Tonle Sap (Biển Hồ), cuộc phiêu lưu mới thực sự bắt đầu, để cuối cùng đưa du khách đến Việt Nam.

Chúng tôi nhanh chóng nhận ra rằng dòng sông Mê Kông đã trở thành một mê cung thủy sinh khi vào đến Việt Nam.

Đất cho người Campuchia, nước cho người Việt Nam

Chúng tôi nhổ neo từ Campuchia để bắt đầu hành trình vào lúc sáu giờ sáng. Cuộc sống trên sông nơi đây thật giản dị, những ghe máy lướt trên mặt nước, ngư dân ngồi xổm trên mũi thuyền chăm chú nhìn lưới bắt cá của mình. Trên những chiếc ghe máy khác, bọn trẻ mặc đồng phục được đưa qua sông để đến trường. Những mái chùa vươn lên giữa bầu trời như nhắc nhở rằng Phật Giáo tại Campuchia một lần nữa đã trở thành quốc giáo kể từ khi chế độ độc tài Khmer Đỏ kết thúc. Chùa chiền ở đây không nhận được bất kỳ khoản trợ cấp nào ngoài sự quyên góp từ các Phật tử còn rất nghèo.

Người Campuchia đã cải tạo những con đê thành nơi để đóng cọc dựng nhà gỗ mái tôn, những căn nhà nhỏ lơ lửng trên không trung nhưng lại rất cân bằng. Một bên là những khoảnh đất để canh tác, một bên là những chiếc thang mộc đặt trên đê để lên xuống. Một số người trồng sen trên ruộng vì chúng đem lại lợi nhuận cao hơn trồng lúa. Hoa, hạt, mầm, thân, lá non của sen, mọi thứ đều bán được.

Một cộng đồng người Việt nhập cư sống ở đây nhưng họ không có đất đai để cư ngụ. Họ sống trên sông và gầy dựng cuộc sống giống như trên chính quê nhà của họ. Những ngôi nhà nhỏ được dựng trên một chiếc sàn bằng tre, gắn vào các thùng nhựa và dựa vào những chiếc thuyền. Các gia đình bao quanh những khoảnh vườn nước bằng cách buộc bèo lục bình trên những chiếc cọc tre để tạo thành bể cá. Những con cá hớn hở bơi trong tổ thủy sinh mới này, nhưng chúng nhanh chóng nhận ra là bị nhốt trong lồng để làm nguồn thực phẩm cho cộng đồng dân cư.

Khám phá một phong cách sống

Chúng tôi đặt chân lên những ngôi làng ven sông, và khám phá cuộc sống của một nhóm nhỏ sống bằng nghề làm gốm. Phụ nữ ở đây làm ra vật phẩm từ một khối đất ướt đặt trên một bàn xoay bằng gỗ. Họ uốn nắn đất sét cho đến khi chúng thành hình mà họ muốn. Sau đó, họ phơi khô sản phẩm dưới ánh nắng mặt trời, rồi phủ bằng lớp vỏ trấu bên ngoài trước khi nung trong lò gạch. Những gì còn lại là đợi cho lò nung nguội đi rồi xếp những sản phẩm đã hoàn thiện (chủ yếu là chum, vại) cạnh đường để giao cho các chợ.

Đến đây du khách cũng có cơ hội để ngắm cây thốt nốt, được xem là quốc thụ của Campuchia. Rễ cây được dùng trong y học cổ truyền, thân cây dài và thẳng cho ra những chiếc lá có hình quạt, dưới bàn tay nhanh nhẹn và khéo léo của phụ nữ những chiếc lá đã được đan thành nón, mái lá lợp nhà, hoặc làm chiếu. Chúng tôi thưởng thức trái và mặt hoa được hứng trong ống tre để làm rượu thốt nốt, hoặc làm một loại đường nâu ngọt ngào.

Thành phố Phnom Penh

Đến gần thủ đô Campuchia, cảnh quan mở rộng, các ngôi làng trở nên đông đúc hơn; những ngôi nhà kiên cố nằm dọc theo những con đê mới thẳng tắp, và những hệ thống kênh được đào để tưới tiêu cho những cánh đồng lúa trải dài bên kia con đường.

Chúng tôi ghé thăm bảo tàng Quốc gia, nơi có thể giải mã các hình tượng về thần được điêu khắc từ thời kỳ Angkor, chiêm ngưỡng cách trang trí phong phú và đa dạng của Cung điện Hoàng gia được xây dựng năm 1866.

ALL PHOTOS COURTESY OF CHRISTIAN GOUR & CHARLES MAHO

1. CAMPHUCHIA: Một vài tòa nhà mang tính biểu tượng của Cung điện Hoàng gia Phnom Penh, được xây dựng theo phong cách kiến trúc Khmer.

2. CAMPHUCHIA: Trẻ em trên 'đường' đến trường đã không bỏ lỡ cơ hội bắt một ít cá.

3. CAMPHUCHIA: Tìm hiểu cách làm thủ công bình, lọ từ đất sét.

4. VIỆT NAM: Sài Gòn nhìn từ giữa sông, những tòa nhà chọc trời với kiến trúc đương đại, khác xa với những cảnh quan trù phú của châu thổ, miệt vườn Nam Kỳ.

5. VIỆT NAM: Chợ Sa Đéc như một bản hòa tấu của những cuộc trò chuyện và tiếng cười nói rôm rả cùng tiếng còi xe gắn máy.

6. VIỆT NAM: Nhà thờ Đức Bà bằng gạch Toulouse mang đến cho khu vực này một chút không khí "Paris của Viễn Đông", bên cạnh tòa nhà bưu điện thuộc địa.

Tuy nhiên, điều làm nên sự khác biệt của hành trình là chuyến viếng thăm nhà tù S-21 trước đây của chế độ Khmer Đỏ, ngày nay đã trở thành Bảo tàng Diệt chủng. Du khách không khỏi xót xa trong tâm khi tham quan nơi này. Chúng tôi bị cuốn vào một loạt ảnh tư liệu đen trắng mà những kẻ tra tấn đã lưu giữ lại; chúng tôi nhìn thấy rất nhiều ánh mắt của những nạn nhân lộ rõ sự đau khổ mà họ phải trải qua.

Không thể cảm nhận được đất nước này nếu không nhớ lại rằng vào năm 1975, một cuộc cách mạng tổng lực do chế độ Pol Pot đã áp đặt lên quốc gia này. Gần 5 năm của chủ nghĩa man rợ toàn trị, đã làm "biến mất một cách lặng lẽ" gần một nửa dân số ở đây. Chúng tôi hiểu rằng một dân tộc từng bị đè nén dưới những đau khổ sẽ cảm thấy nhẹ nhõm khi không còn phải trải qua các cuộc xung đột như vậy nữa. Khi những người trẻ hiện nay đang khám phá thế giới qua Internet, không ai biết họ suy nghĩ gì về chế độ hiện tại, một chế độ "dân chủ" như ở các nước khác.

Từ Campuchia đến Việt Nam

Khi du khách lựa chọn di chuyển bằng du thuyền trên sông Mê Kông thì dường như không thấy đường biên giới nào khi đến Việt Nam. Dòng sông ngày càng mở rộng, điểm xuyết là những cù lao, cánh đồng lúa mơn mởn và những chiếc thuyền nạo vét cát dưới đáy sông, những chiếc xà lan chở đầy cát cuốn theo những cơn sóng vỗ mạn thuyền. Những núi cát trên xà lan đến và đi không ngừng đồng hành cùng chúng tôi đến tận Sài Gòn.

Chúng tôi nhanh chóng nhận ra rằng dòng sông Mê Kông đã trở thành một mê cung thủy sinh khi vào đến Việt Nam, vô số nhánh sông hòa lẫn vào các kênh đào, tất cả đều được khai thác bởi các công ty nuôi trồng thủy sản (có khoảng gần 3,000 công ty như thế).

Những khu vườn của sông Mê Kông

Vùng châu thổ không chỉ có những ao cá khổng lồ, mà còn là khu vườn tươi tốt nằm giữa cánh đồng lúa, với nào là cây ngô, mía, ớt, đậu, khoai lang, và không thể quên được những khu vườn xum xuê của dứa, xoài, dừa, bưởi, khế, mít... Đi dạo trên những con đường mòn của cù lao Bình Hòa Phước, bạn có thể khám phá những ngôi làng siêu nhỏ, nơi hòa lẫn giữa nhà sàn truyền thống và những biệt thự đá mới xây sang trọng.

Không thể bỏ qua chợ Sa Đéc, thành phố nổi tiếng lưu giữ câu chuyện tình của nhà văn Marguerite Duras trong tác phẩm L'Amant nổi tiếng. Một bên, trong một lán lớn có mái che, những người đàn ông đang bận rộn bán buôn trái cây và rau quả; bên kia, những phụ nữ nông dân đang ngồi xổm trên mặt đất, bên cạnh những quang gánh chất đầy sản phẩm từ vườn nhà của họ. Khi nhìn về phía các quầy hàng [bán thịt], chúng tôi không khỏi ngạc nhiên về những cách làm có phần hoang dã nhưng lại bảo đảm sự tươi ngon của động vật được làm sạch và cắt khúc theo yêu cầu tại chỗ. Bầu không khí lôi cuốn bước chân du khách, màu sắc sặc sỡ và náo nhiệt, khác xa với những cửa hiệu nhỏ ở Campuchia ngay trước cửa nhà và chủ nhân thường mặc quần áo tối màu. Trong những lối đi chật hẹp với những giỏ chất đầy rau và trái cây chín mọng, chúng tôi thấy những chiếc nón lá được cố định dưới cằm phụ nữ bằng một dải ruy băng đủ màu, chúng bay phập phồng theo nhịp điệu trò chuyện, còn trang phục của họ là quần dài màu sáng và áo cánh rất nhiều họa tiết hoa sặc sỡ.

Điểm đến Sài Gòn

Là trung tâm kinh tế của đất nước với khoảng 9 triệu cư dân và 6 triệu xe gắn máy, giao thông ở đây nổi tiếng hỗn loạn đối với du khách phương Tây như chúng tôi, một bản hòa tấu không ngừng của tiếng còi xe. Trung tâm của thành phố vẫn giữ được sức hấp dẫn tự nhiên giữa các cửa hàng sang trọng nằm dọc theo đường Rue Catinat cũ [nay là đường Đồng Khởi] và một số di tích được bảo tồn từ thời thuộc địa Pháp. Nhà thờ Đức Bà được xây dựng theo phong cách tân Romanesque với gạch đỏ được mang trực tiếp từ Toulouse, cao 40 mét trước Bưu điện Trung tâm, một trong những viên ngọc của kiến trúc thuộc địa Pháp, với khung kim loại do ông Eiffel sáng chế, làm cho Bưu điện trông giống như một nhà ga xe lửa.

Chợ Lớn, khu đô thị cổ của người Hoa trên đất Việt, vẫn giữ được những nét độc đáo nguyên sơ. Các chữ tượng hình rất khó đọc; các cửa hàng tối lấn chiếm vỉa hè để bán các loại thảo mộc khác thường, rễ và vỏ cây thuốc. Chợ Lớn cũng là nơi tụ họp của nhiều tôn giáo khác nhau, là nơi có đền chùa đẹp như tranh vẽ. Trong đền thờ Bà Thiên Hậu thờ nữ thần biển, chúng tôi rất ấn tượng với lượng lớn các dải màu đỏ giống như những chiếc vòng cổ và gợi lại sử thi của những người đi biển. Ngạc nhiên hơn nữa là ngôi đền Thánh thất của đạo Cao Đài, một tôn giáo được thành lập vào năm 1925 nhằm dung hòa Phật Giáo, Đạo Giáo, Nho Giáo, và Cơ Đốc Giáo. Du khách cũng có cơ hội khám phá rằng tín đồ của đạo Cao Đài tôn vinh cả những nhân vật như Victor Hugo, Joan of Arc, hoặc Churchill!

Buổi tối kết thúc hành trình, chúng tôi ở lại trên tàu Indochina II, neo đậu không xa trung tâm thành phố, chúng tôi thao thức cùng ánh đèn của Sài Gòn.

**Bài viết được thực hiện tháng 02/2020*
Ngọc Quỳnh biên dịch

Hành trình chữa lành trong Không lực Hoa Kỳ

ANDREW THOMAS

Anh Sean Douglas làm nhiệm vụ tại Không lực và cũng là chuyên gia về phát triển cá nhân và nghề nghiệp.
JAY PEREZ/2PS STUDIOS

Khả năng lãnh đạo xuất sắc nhất thường đến từ trải nghiệm và nghịch cảnh. Phi công Sean Douglas đã tìm thấy niềm đam mê khi làm cố vấn trong Không lực Hoa Kỳ. Anh chia sẻ câu chuyện của mình nhằm khích lệ những người khác hãy trở thành phiên bản tốt nhất của chính mình.

Douglas được tuyển vào Không lực ngày 12/09/2001, ngay sau vụ khủng bố 11/09 xảy ra ở Hoa Kỳ. Tại cơ quan đầu tiên thuộc căn cứ Không quân Hoàng gia ở Lakenheath, Vương quốc Anh, anh là một phi công trẻ 19 tuổi, hòa nhập với nền văn hóa "làm việc chăm chỉ, chơi hết mình". Anh rất thân thiết với các đồng nghiệp của mình, và họ thường uống rượu với nhau ngoài giờ làm việc.

Vết thương tái phát

Năm 2003, Douglas được điều động đến Trung Đông lần đầu tiên. Trong những ngày đầu của Chiến tranh chống khủng bố và Chiến tranh Iraq, những tổn thương thời thơ ấu bắt đầu trỗi dậy trong tiềm thức của anh.

Những người đồng nghiệp của anh đã kéo anh trở lại từ bờ vực. Họ đưa anh đi trị liệu, tham gia một chương trình phục hồi, và anh bắt đầu nói chuyện với giáo sĩ.

Sau khi ly hôn, mẹ anh đã tái hôn lúc anh học lớp hai. Ở lớp ba, anh bắt đầu bị bạo hành về tâm lý và thể chất. Cha dượng của anh ném anh qua bàn, đánh anh bằng thắt lưng và mái chèo, và cảnh sát thường xuyên có mặt tại nhà anh. Khi mẹ của anh hết sức chịu đựng, bà cùng các con bỏ trốn vào nửa đêm, lúc cha dượng anh bị bỏ tù.

Những năm sau đó, anh Douglas đã phải vật lộn để xây dựng lại cuộc sống ở ngôi nhà mới trong khi lẩn trốn người cha dượng.

"Trước khi tôi 18 tuổi, tôi sống qua 11 ngôi nhà khác nhau và theo học 8 trường học khác nhau vì chúng tôi bị đuổi ra khỏi nhà, chúng tôi phải di chuyển nhiều nơi; chúng tôi cố gắng rời đi; và ông ấy có thể tìm thấy chúng tôi," anh Douglas kể lại.

Trong khi đóng quân ở Lakenheath, anh không trao gửi tình cảm cho những người phụ nữ anh gặp xã giao. Cuối cùng, anh cho phép mình yêu một cô gái có thể trở thành vợ sắp cưới của anh, nhưng mọi chuyện đã kết thúc trong tan vỡ vì cô ấy không chung thủy. Anh không cảm thấy được chào đón ở bất cứ đâu, ngoại trừ trong quân đội. Anh đã tìm đến rượu để đối diện với nỗi buồn, anh vui chơi và tận hưởng cùng những người bạn thân thiết.

"Mỗi khi tôi đi chơi đâu đó và chúng tôi uống rượu, tôi cảm thấy được là chính mình hơn. Tôi không sợ mọi người nghĩ gì về mình. Tôi không sống khép kín và bó hẹp tư tưởng như vậy," anh Douglas giải thích.

Nhưng việc tự chữa lành bằng rượu đã dẫn đến hậu quả nghiêm trọng. Anh uống rượu liên tục và khiến bạn bè xa lánh. Anh bắt đầu kết giao với những người nghiện rượu nặng khác, những người luôn gây ra rắc rối. Trong một lần vào năm 2005, anh đã làm nhiệm vụ trong tình trạng say xỉn và phải đối mặt với Bộ luật Thống nhất của Tòa án Quân đội (Uniform Code of Military Justice).

Không lực đã quản chế anh và cho anh tham gia một chương trình phục hồi nội bộ. Vài năm sau, anh tái nghiện rượu. Anh vướng vào một cuộc ẩu đả và gần như bị đuổi khỏi quân đội. Anh cũng gặp rắc rối ở nhà, chửi mắng vợ và con riêng của mình. Cô ấy bỏ đi, và anh nhận ra có điều gì đó đáng sợ trong bản thân mình.

"Về căn bản, tôi giống như cha dượng của tôi, ngoại trừ việc tôi không đánh đập bất kỳ ai," anh Douglas nhớ lại.

Thoát khỏi bờ vực

Không lâu sau đó, anh Douglas thấy mình ngồi trên sàn căn phòng chung cư vào đêm Giáng Sinh năm 2008, với khẩu súng lục 9mm trong một tay và chai Jack Daniels trong tay còn lại. Vợ anh vừa bỏ đi vào dịp Lễ Tạ ơn, và Không lực vẫn đang suy nghĩ về tương lai của anh trong quân ngũ. Trong một khoảnh khắc, anh đã nghĩ đến việc kết thúc tất cả.

May mắn thay, những người đồng nghiệp của anh đã kéo anh trở lại từ bờ vực. Họ đưa anh đi trị liệu, tham gia một chương trình phục hồi, và anh bắt đầu nói chuyện với giáo sĩ. Trong hai tuần, anh sống với người giám sát của mình. Anh không thể uống rượu và không được phép tự ý đi bất cứ đâu.

Anh Douglas cũng bắt đầu làm việc và đọc các tài liệu về phát triển bản thân. Mẹ anh đã tặng anh quyển "Sức Mạnh của Việc Suy Nghĩ Tích Cực" (The Power of Positive Thinking); cuốn sách đã dẫn anh đến một con đường mới, tốt đẹp hơn. Anh ngừng đi chơi với những bạn nhậu bặm trợn và chỉ kết giao với những đồng nghiệp đang giúp đỡ anh.

Chẳng bao lâu, những người khác cũng muốn giúp đỡ và cố vấn cho anh. Bản thân anh cũng trở thành một người cố vấn, và họ đã đốc thúc anh trở thành một huấn luyện viên. Anh tỏ ra nghi ngại, nhưng họ cho rằng quay trở lại khóa đào tạo căn bản và trở thành một tấm gương sẽ là cơ hội tốt nhất để anh tiến lên phía trước. Anh đã nộp đơn xin làm giảng viên tại Căn cứ Không lực Lackland ở San Antonio, và được chấp nhận.

"Trong 4 năm ở đó, tôi đã tìm ra cách đào tạo, cố vấn, huấn luyện, diễn thuyết, và trở thành hình mẫu mà nhiều người không có trong quân đội," anh Douglas nói.

Phát triển bản thân

Anh Douglas bắt đầu kết nối với những tân binh của mình, và anh phát hiện ra rằng nhiều người trong số họ cũng đến từ những gia đình tan vỡ và có hoàn cảnh khó khăn. Chính những tổn thương thời thơ ấu và sự hồi phục của mình đã biến anh trở thành một huấn luyện viên đồng cảm. Sau đó, anh đảm nhận nhiệm vụ đào tạo sự kiên cường và nhận thức về vấn đề tự sát trong quân đội. Hiện tại, anh là một người cố vấn và nhà lãnh đạo được vinh danh.

Anh Douglas đã 37 tuổi và phục vụ Không lực đến ngày 18/06. Anh cũng theo đuổi sự nghiệp phát triển cá nhân và nghề nghiệp với tư cách là tác giả, diễn giả, cố vấn và người dẫn chương trình phát thanh. Anh là tác giả của cuốn sách "Quyết Định: Sức Mạnh để Vượt Qua Những Hành Vi Tự Đánh Bại Bản Thân" (Decisions: The Power to Overcome Self Defeating Behaviors), và là người sáng lập của Success Corps, một công ty phát triển cá nhân và nghề nghiệp.

Anh Douglas cho biết anh phát triển một nền tảng để chia sẻ câu chuyện của mình và truyền cảm hứng cho những người khác. Lời khuyên lớn nhất của anh là hãy kể câu chuyện của bạn, bởi vì nó sẽ giúp người khác có dũng khí để kể câu chuyện của chính họ.

"Đó là tất cả. Tôi có trách nhiệm phải làm việc đó," anh Douglas nói.

Thiên An biên dịch

Anh Sean Douglas phát biểu tại Hội nghị thượng đỉnh về Truyền thông Mới.
JAY PEREZ/2PS STUDIOS

PHIL BUTLER

1. Minas Liapakis và bố vợ Nikos Merkoulidis đang nấu ăn ở Tsoutsouras.

2. Manolis Liapakis với cháu gái Olga tại trường của con gái ông Agapi.

3. Agapi Liapaki tại nhà của cha cô ở Ano Asites, gần Heraklion.

4. Kallia ôm chặt Anna bé nhỏ, bảo vệ bé khỏi cơn gió mùa đông ở Heraklion.

AGAPI LIAPAKI

PHIL BUTLER

PHIL BUTLER

Sức mạnh của truyền thống

Câu chuyện về một gia đình trên đảo Crete

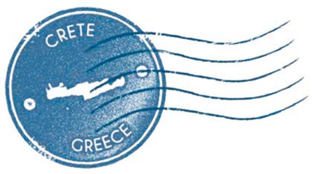

PHIL BUTLER

Âm thanh chạy nhảy cười đùa của trẻ con chính là tiếng nhạc vang lên quanh ta khi chúng ta học cách trân trọng cuộc sống vào một ngày Chủ nhật đầy nắng ở vùng đất Ano Asites nhỏ bé.

Người bạn thân Minas đang nói điều gì đó với tôi, nhưng tôi thì chú ý đến vợ anh ấy, Kallia, khi cô ấy vừa dọn bàn ăn vừa làm việc như một người trông trẻ. Sau đó, tôi chuyển ánh nhìn sang cô bé Anna Maria; cô bé đang âu yếm một trong những con mèo hiền lành của cả làng.

Tôi không thể rời mắt; cô bé chăm chú hướng đôi mắt long lanh đến con vật bằng một ánh nhìn thơ ngây và kỳ diệu. Khung cảnh bao trùm lấy tôi, và tôi nhận ra bản chất tốt đẹp thời thơ ấu của mình – một điều đáng trân trọng, ngưỡng mộ và thậm chí là kinh ngạc.

Bạn của tôi, Kallia Merkoulidi, là hiện thân của mọi thứ thuần khiết và tốt đẹp. Cô ấy giống như chồng mình, Minas, là sản phẩm của vùng đất Crete kết hợp với những truyền thống gia đình đáng trân trọng. Đôi khi, tôi gọi đùa cô ấy là công chúa Minoan, nhưng có lẽ chỉ mình cô ấy biết tôi không đùa. Đảm đương rất nhiều công việc phi thường, cô ấy gắn kết hai gia tộc Crete giống như những người Minoan bí ẩn liên kết các nền văn minh.

Sống giữa những con người này trên mảnh đất của người xưa nhắc nhở tôi không chỉ về quá khứ xa xôi, mà còn về tuổi trẻ và những ràng buộc đã gắn kết gia đình tôi.

Sống giữa những con người này trên mảnh đất của người xưa nhắc nhở tôi không chỉ về quá khứ xa xôi, mà còn về tuổi trẻ và những ràng buộc đã gắn kết gia đình tôi.

Minas và Kallia là những cây bút màu xanh da trời trong một hộp bút màu rực rỡ của cuộc sống. Ông bà, cha mẹ, và anh chị em của họ cũng như vậy: bác sĩ phẫu thuật Ioannis tài năng, nhà giáo dục Agapi đầy tình thương, và cô em gái Eva xinh đẹp – đang mang trong bụng thành viên nhỏ nhất của gia đình. Họ thuộc dòng họ Crete cổ xưa; cội nguồn dòng họ ấy có độ sâu tương đương với lớp nền đá tạo nên hòn đảo nhiều loại cây này. Chúng tôi rất vinh dự khi được sinh trưởng nơi đây và là một mảnh ghép trong thế giới của những bộ tộc nhỏ bé.

Vì lý do nào đó, tôi không thể ngừng nghĩ đến một câu ngạn ngữ cổ mà mẹ tôi từng nói: "Con nhà tông không giống lông cũng giống cánh."

COURTESY OF THE FAMILY

Minas Liapakis và Kallia Merkoulidi trong ngày cưới.

Giống như miền Nam cổ những năm 50 và 60

Bây giờ, vợ của Ioannis Liapakis là Elina đang bế Maria bé nhỏ chạy đuổi theo Annoula. Kallia tham gia cuộc rượt đuổi, và Agapi – em gái của Minas cũng vậy. Cuộc sống nơi đây diễn ra theo cách đó, một nghi thức tinh thần tại vùng đất của những người Minoan bí ẩn. Nó đạt đến sự cân bằng thanh nhã, hạnh phúc và trọn vẹn bất kể các tác động bên ngoài. Đảo Crete không khác với miền Nam xưa thời những năm 50, 60: thấm đượm một cảm

*Tiếp theo trang **sau***

*Tiếp theo từ trang **11***

giác thân tình và nồng hậu; điều tốt đẹp nhất là ở đây có một số lễ nghi, chuyện thần thoại và những điều kỳ diệu.

Những người phụ nữ mảnh đất này vô cùng đảm đang khi chăm con không ngơi nghỉ. Trong lúc các tộc trưởng của hòn đảo trò chuyện về chính trị và thể thao, ngắm cảnh thiên nhiên hoang dã cùng hoàng hôn vàng rực của đảo Crete, thì chính những cô gái và phụ nữ như Kallia là người vun đắp cho nền văn hóa xứ này. Có một điều thú vị là những người đàn ông nơi đây là những người đầu tiên thừa nhận các bà mẹ và con gái là kho báu của hòn đảo. Cha của Minas, ông Manolis Liapakis ấm áp và thông tuệ, đã nói điều hay nhất đó khi trò chuyện với chúng tôi mấy hôm trước: "Tôi đã làm những gì cần phải làm. Nhưng nếu không có Anna vợ tôi, sẽ không có điều gì tốt đẹp đến với cuộc sống của chúng tôi cả."

Ông Manolis thực sự là một người nồng hậu. Ông từng là một trong những luật sư nổi tiếng nhất của Hy Lạp và giờ đã nghỉ hưu. Hiện tại, từng nụ cười thân mật rạng rỡ của ông thể hiện sự mãn nguyện, khi ông sẵn sàng đảm nhận vị trí tộc trưởng trong mỗi sự kiện. Tôi nói với bạn điều này bởi vì đức tính mà người dân đảo Crete tôn vinh trên tất cả là sự khiêm tốn. Tôi khá chắc chắn rằng nó nằm trong huyết mạch của người Crete – một thứ tinh thần hải đảo đáng kinh ngạc.

Khi chúng tôi lần đầu tiên chuyển đến Crete, Minas và Kallia mời chúng tôi đến ngôi nhà trên bãi biển của gia đình ở Tsoutsouras xa xôi. Đây là nơi linh thiêng từng đặt bến cảng Minoan cổ đại. Cha của Kallia, ông Nikos Merkoulidis, đã dành nhiều năm để xây dựng một nơi nghỉ dưỡng vào mùa hè tại đây. Tôi sẽ không bao giờ quên mảnh đất này nhiều lần sau đó, cô gái mà tôi gọi là "Công chúa Minoan" đã chứng minh dòng dõi hoàng tộc của cô vào ngày hôm đó.

Sau lời chào Nikos và người mẹ tuyệt vời của Kallia là Maria, tất cả chúng tôi đi xuống bãi biển. Ngày hôm đó giống như nhiều ngày khác. Kazantzakis tiếp tục kể về bờ biển phía nam của đảo Crete. Du khách có thể mong đợi diễn viên Anthony Quinn hoặc Zorba bước ra khỏi một ngôi nhà nhỏ ven biển cổ kính bất cứ lúc nào.

Tôi sẽ luôn nhớ khoảnh khắc chúng tôi chuẩn bị ra về, Kallia gọi tôi lại gần và thì thầm: "Cẩn thận khi ngồi trong xe nhé, có thứ gì đó dưới chân anh đấy." Khi tôi ngồi xuống ghế xe, một mảnh gốm tuyệt đẹp lấp lánh thu hút ánh nhìn của tôi.

Vì tôi là một người đam mê khảo cổ học của người Minoan, bạn có thể tưởng tượng tôi đã sửng sốt và kinh ngạc đến mức nào. Tôi nhận ra nó ngay lập tức; đó là một phần tay cầm từ một cái bình hoặc lọ thời Palatial có ít nhất 4,000 năm tuổi. Các mẫu của chiếc lọ này vinh dự nằm trong Bảo tàng Khảo cổ học của Heraklion. Cầm nó lên, tôi phải mất một lúc mới hiểu điều Kallia đã làm. Ngước lên, tôi thấy cô ấy đang nở một nụ cười. Kallia học ngành khảo cổ học ở trường đại học; cô ấy đã chú ý lúc tôi và Minas thảo luận về những người Minoan cổ đại.

Tinh ý và xem xét gần như đến cả những vết rạn, đó là người Crete. Giống như cô chú tôi hồi những năm 60, họ đáp lại một cách tử tế tất cả những ai thể hiện sự quan tâm đến di sản của họ.

PHIL BUTLER

Cô bé Anna Maria chạy qua con đường Ano Asites xưa cũ.

Chủ nhật trên đảo Crete

Vào Chủ nhật hàng tuần, trên đảo Crete diễn ra một nghi lễ gia đình. Nó giống như những cuộc đoàn tụ khi tôi còn nhỏ. Truyền thống đó là một hình thức tâm linh không thể diễn tả thành lời. Nơi đây là như vậy, nhưng nó vượt xa các buổi sáng ở nhà thờ. Cứ như thể họ nhìn thấy Chúa, trong mỗi người.

Người Crete chia sẻ tình yêu thương và hy sinh cho nhau; điều đó không liên quan gì đến một hệ thống giá trị cấp tiến. Luân lý, tư tưởng, đạo đức, và tiêu chuẩn của họ rất vững chắc không thể bị hủy hoại, đến mức chúng dường như xa lạ với thế giới hiện đại.

Suy nghĩ cuối cùng là về ông bà và cha mẹ yêu quý của tôi, những người đã qua đời từ lâu. Tôi hy vọng rằng chúng ta có thể tìm thấy con đường trở về cội nguồn của mình một lần nữa.

Tác giả Phil Butler là biên tập viên, tác giả và nhà phân tích. Ông cũng là một chuyên gia về các chủ đề từ truyền thông xã hội và kỹ thuật số đến công nghệ du lịch. Ông đã viết bài cho The Epoch Times, Huffington Post, Travel Daily News, HospitalityNet và nhiều trang khác trên thế giới.

Ngân Hà biên dịch

Dạy con đối diện cuộc sống như loài chim

VAL_IVA/SHUTTERSTOCK

ALLEN STARK

Sau khi trở về quê hương ở trung tây Hoa Kỳ và chuyển đến một vùng nông thôn, tôi sống gần hồ nước và đất nông nghiệp. Môi trường mới dạy cho tôi điều mà trước đây tôi không nhận ra. Đó là qua việc quan sát loài chim, tôi hiểu rằng chúng sinh ra để trở thành cố vấn cho các bậc cha mẹ.

"Không thể nào!" hẳn bạn không tin. Nhưng đúng vậy. Bạn có bao giờ để ý rằng, ngay cả trong giai đoạn ấp trứng, chim mẹ và chim bố đã cam kết bảo đảm sẽ chăm sóc đàn con của mình như thế nào? Và rồi sau khi trứng nở, chúng siêng năng kiếm mồi và nuôi dưỡng chim con như thế nào? Chim bố hoặc chim mẹ luôn chắc chắn rằng đàn con được ủ ấm, ăn no, và quan sát khi chúng tự đi kiếm mồi và bay khỏi tổ.

Những con chim non được dạy từ những ngày đầu tiên rằng điều gì là quan trọng để có thể vững bước trên đường đời. Bạn không bao giờ thấy những con non thắc mắc hay cãi lại cha mẹ. Tại sao? Có thể chúng hiểu rằng để trưởng thành, chúng sẽ phải học hỏi từ những người khôn ngoan hơn chúng rất nhiều. Những chú chim non này dường như rất tập trung, không dành thời gian để giải trí, hay bị phân tâm bởi những điều không thực tế của cuộc sống (như "truyền hình thực tế" mà nhiều người xem ngày nay).

Và sau đó, khi chim non tập bay bằng đôi cánh của mình, chim cha mẹ không giao trách nhiệm đó cho những con chim khác. Chúng rất coi trọng trách nhiệm này. Chúng biết những con non sẽ sớm rời khỏi tổ ấm và muốn con chúng thành công trong cuộc sống.

Tôi chưa bao giờ nghe một chim mẹ hay chim bố nào nói điều gì với tôi, nhưng tôi chắc rằng động lực chính của chúng khi dành nhiều thời gian chất để phát triển mối quan hệ bền chặt với con là mong con mình sẽ bay về tổ, và sau này là về thăm cha mẹ. Tại sao tôi biết điều này là đúng? Bởi vì tôi đã tận mắt chứng kiến, qua nhiều mùa xuân, những tổ chim dưới sân sau của ngôi nhà chúng tôi. Những con non luôn bay trở về tổ ấm của gia đình sau khi chúng học bay.

Một lý do khác là vì chim bố mẹ muốn chắc chắn rằng một ngày nào đó con mình sẽ truyền lại những điều chúng được dạy cho thế hệ tương lai, những lời dạy mà một Đấng Tạo Hóa yêu thương và toàn năng đã ban cho chúng.

Con bạn có rời tổ sớm không? Chúng đã học được gì từ hành động và lời nói của cha mẹ? Liệu đó có phải là hành trang chúng cần mang theo trong một thế giới đổi thay đầy thử thách không? Bạn có thể theo sát con đường giáo dục của mình bằng cách sử dụng sức mạnh lớn nhất hiện có trong vũ trụ — cầu nguyện.

My My biên dịch

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

www.etviet.com

CHÚNG TÔI ĐƯA NHỮNG TIN TỨC QUAN TRỌNG, TRUNG THỰC VÀ TRUYỀN THỐNG

EPOCH TIMES TIENG VIET

3 EASY WAYS TO SUBSCRIBE/Có thể đặt báo qua:

ONLINE: www.etviet.com

BY PHONE/Call:
(626) 618-6168
(714) 356-8899

BY MAIL :
Fill out the form to the right and mail it to / Xin điền mẫu bên cạnh và gửi đến:
Epoch Times Tieng Viet
10962 Main Street, Ste 101,
El Monte, CA 91731

Weekly print paper to your home / Một tờ báo sẽ được giao tận nhà mỗi tuần.

All subscriptions will continue until you request to cancel / Báo vẫn tiếp tục giao cho tới khi khách hàng yêu cầu ngưng.

Yes, I'd like to subscribe for/Vâng, tôi muốn đặt báo:

❒ Normal delivery/Gửi thường (khoảng 6-7 ngày sẽ nhận được báo)
❒ 6 months for $59 ❒ 12 months for $104

❒ Fast delivery/Gửi nhanh (khoảng 2-4 ngày sẽ nhận được báo)
❒ 3 months for $45 ❒ 6 months for $89 ❒ 12 months for $175

NAME/Tên
PHONE/Số phone
ADDRESS/Địa chỉ
CITY/Thành phố
STATE/Tiểu bang ZIP/Mã vùng
EMAIL

❒ PAY BY CHECK/Trả bằng chi phiếu
(Payable to /Trả cho: Epoch Times Tieng Viet)

❒ USE MY CREDIT CARD/Dùng thẻ tín dụng
❒ VISA ❒ MasterCard ❒ Discover

Card number/Số thẻ: Exp.date/Ngày hết hạn:
Signature/Chữ ký: CVC # (REQUIRED) /Số CVC (bắt buộc):